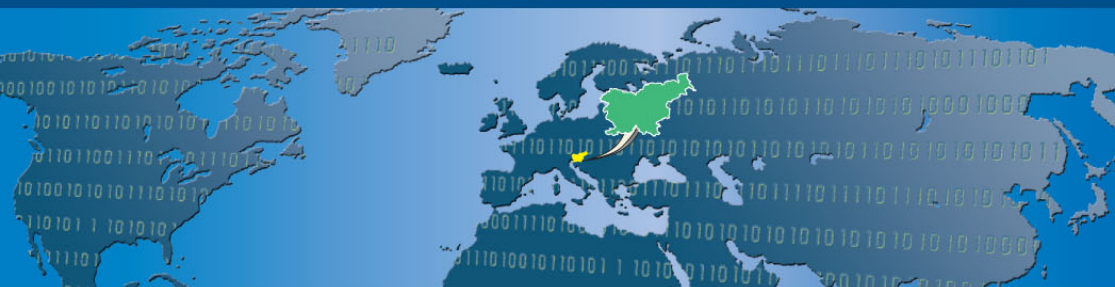

REPUBLIKA SLOVENIJA

STATISTIČNI URAD REPUBLIKE SLOVENIJE

www.stat.si

Kazalniki trajnostnega razvoja za Slovenijo

druga, posodobljena izdaja

Ljubljana, november 2010

www.stat.si

Kazalniki trajnostnega razvoja za Slovenijo

druga, posodobljena izdaja

Ljubljana, november 2010

Avtorice Mojca Suvorov, Teja Rutar, Mojca Žitnik

Tiskano v tiskarni Demat d. o. o.

Publikacija je na voljo na spletnem naslovu www.stat.si/pub.asp

Informacije daje Informacijsko središče,

tel. (01) 241 51 04

elektronska pošta info.stat@gov.si

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

308(497.4)

311:308(497.4)

SUVOROV, Mojca

Kazalniki trajnostnega razvoja za Slovenijo / [avtorice Mojca Suvorov, Teja Rutar, Mojca Žitnik]. - 2., posodobljena izd. - Ljubljana : Statistični urad Republike Slovenije, 2010. - (Zbirka Brošure / Statistični urad Republike Slovenije)

ISBN 978-961-239-217-8

1. Gl. stv. nasl. 2. Rutar, Teja 3. Žitnik, Mojca, 1970-

253369088

Uvodna beseda

Ključni mejnik na področju trajnostnega razvoja v svetu je bila konferenca Združenih narodov o okolju in razvoju leta 1992 v Riu de Janeiru. Tam je bil sprejet načrt za doseganje trajnostnega razvoja v 21. stoletju – Agenda 21. Trajnosten razvoj je bil že pred tem opredeljen kot »zadovoljevanje sedanjih potreb, ne da bi ogrozili možnost prihodnjih generacij, da bi te zadovoljile svoje potrebe«. V Riu je bilo prvič poudarjeno, da je treba v politiko gospodarskega razvoja nujno vključevati okoljske in socialne prvine. Vse od takrat raziskovalci, okoljske organizacije, vlade in mednarodne agencije iščejo odgovor na vprašanje: Kako meriti trajnostni razvoj?

Danes obstaja v svetu mnogo naborov kazalnikov trajnostnega razvoja na nacionalnih ravneh in tudi na mednarodni ravni. Oblikujejo se po najrazličnejših konceptih. Posamezni nabor kazalnikov nastane največkrat iz potrebe po spremljanju izvajanja strategij trajnostnega razvoja.

V zadnjih dveh letih se je razumevanje razvoja in trajnosti močno spremenilo: kot merilo razvoja se namreč vse bolj poudarja splošna blaginja ljudi in zamenjuje ozko gledanje na razvoj, ki kot merilo razvoja poudarja le gospodarski razvoj. Blaginja je namreč mnogo več: poleg materialnih dobrin zajema zdravje, okolje, socialne vezi, osebne aktivnosti, izobrazbo, kulturo.

Vsa ta spoznanja smo skušali zajeti v tej publikaciji. Ker se trajnostni razvoj in splošna blaginja dotikata vseh področij življenja in bivanja, smo želeli s pomočjo kazalnikov pokazati, kako lahko vsak izmed nas prispeva k uresničevanju skupnih ciljev. Ti so v publikaciji združeni v tri zaokrožena poglavja: Blaginja, Ravnovesje in skromnost in Medgeneracijsko sodelovanje. Ti cilji so po mnenju skupine, ki je sodelovala pri oblikovanju tu predstavljenega nabora kazalnikov, ključni za trajnostni razvoj v Sloveniji.

Sodbam o uspešnosti ali neuspešnosti uresničevanja ciljev na posameznih področjih smo se odrekli. Vabimo vas, da si jih s pomočjo publikacije oblikujete sami.

Mag. Irena Križman
generalna direktorica

KAZALO

KAZALNIKI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA ZA SLOVENIJO	9
BLAGINJA	11
KAKOVOST NARAVNIH VIROV	12
KAKOVOST ZRAKA	12
Grafikon 1: Preseganje mejne dnevne koncentracije delcev PM ₁₀ , Slovenija, 2009	12
Tabela 1: Povprečne letne koncentracije delcev PM ₁₀ , Slovenija	12
KAKOVOST PITNE VODE	13
Grafikon 2: Fekalna onesnaženost pitne vode z E.coli po velikostnih razredih oskrbovanih območij in po območjih zavodov za zdravstveno varstvo, Slovenija, 2007	13
Tabela 2: Fekalna onesnaženost pitne vode z E.coli, Slovenija	13
EKOLOŠKO KMETIJSTVO	14
Grafikon 3: Kmetijska gospodarstva z ekološkim kmetovanjem ali s kmetovanjem v preusmeritvi in kmetijska zemljišča v uporabi z ekološko pridelavo ali s pridelavo v preusmeritvi, Slovenija	14
Tabela 3: Kmetijska gospodarstva z ekološkim kmetovanjem ali s kmetovanjem v preusmeritvi in kmetijska zemljišča v uporabi z ekološko pridelavo ali s pridelavo v preusmeritvi, Slovenija	14
EKONOMSKA RAST	15
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	15
Grafikon 4: Realna rast BDP na prebivalca, 1995 = 100, Slovenija	15
Tabela 4: BDP v tekočih cenah, Slovenija	15
PRIHODKI GOSPODINJSTEV	16
Grafikon 5: Povprečna letna razpoložljiva sredstva na člana gospodinjstva, Slovenija	16
Tabela 5: Povprečna letna razpoložljiva sredstva na gospodinjstvo, Slovenija	16

KAZALO

VARNOST	17
AKTIVNOST PREBIVALSTVA	17
Grafikon 6: Povprečna stopnja registrirane brezposelnosti, Slovenija	17
Tabela 6: Delovno aktivni prebivalci, Slovenija	17
DOSTOPNOST DO SOCIALNE ZAŠČITE	18
Grafikon 7: Izdatki za socialne prejemke po področjih socialne zaščite, Slovenija, 2008	18
Tabela 7: Izdatki za socialne prejemke, Slovenija	18
DOSTOPNOST DO ZDRAVSTVA	19
Grafikon 8: Prebivalci na zdravnika v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu, Slovenija	19
Tabela 8: Zdravniki v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu, Slovenija	19
DOSTOPNOST DO ŠOLANJA	20
Karta 1: Študenti v terciarnem izobraževanju na 1000 prebivalcev, statistične regije, Slovenija, 2009	20
Tabela 9: Število študentov v terciarnem izobraževanju na 1000 prebivalcev, Slovenija	20
KRIMINAL	21
Grafikon 9: Obsojene osebe med prebivalci, Slovenija	21
Tabela 10: Osebe, obsojene na sodiščih splošne pristojnosti, Slovenija	21
RAVNOVESJE IN SKROMNOST	23
NARAVNI VIRI	24
PORABA ENERGIJE	24
Grafikon 10: Končna poraba energije na prebivalca in delež obnovljivih virov energije v končni porabi energije, Slovenija	24
Tabela 11: Obnovljivi viri v končni porabi energije, Slovenija	24
PORABA VODE IZ JAVNEGA VODOVODA	25
Grafikon 11: Poraba vode iz javnega vodovoda v gospodinjstvih na prebivalca, Slovenija	25
Tabela 12: Voda, dobavljena iz javnega vodovoda, Slovenija	25
NASTALI KOMUNALNI ODPADKI IN ODPADKI HRANE	26
Grafikon 12: Količina komunalnih odpadkov na prebivalca, Slovenija	26
Tabela 13: Komunalni odpadki, Slovenija	26
POTNIŠKI PROMET	27
Grafikon 13: Vsi osebni avtomobili v uporabi fizičnih oseb na 1000 prebivalcev in opravljeni potniški kilometri v cestnem javnem potniškem prometu, Slovenija	27
Tabela 14: Vsi osebni avtomobili v uporabi fizičnih oseb in potniki, prepeljani v cestnem javnem potniškem prometu, Slovenija	27

KAZALO

RAZISKAVE IN RAZVOJ	28
VLAGANJE V RAZVOJ	28
Grafikon 14: Viri financiranja izdatkov za raziskovalno-razvojno dejavnost v poslovnem sektorju, Slovenija, 2008	28
Tabela 15: Bruto domači izdatki za raziskovalno-razvojno dejavnost v poslovnem sektorju, Slovenija	28
PREBIVALSTVO, ENAKOST SPOLOV IN REVŠČINA	29
SKUPNI PRIRAST PREBIVALSTVA	29
Grafikon 15: Prirast prebivalstva na 1000 prebivalcev, Slovenija	29
Tabela 16: Prirast prebivalstva, Slovenija	29
PLAČE MOŠKIH IN PLAČE ŽENSK	30
Grafikon 16: Razlika med povprečno bruto plačo moških in povprečno bruto plačo žensk, Slovenija – začasni podatki	30
Tabela 17: Zneski povprečnih mesečnih bruto plač, Slovenija – začasni podatki	30
STOPNJA TVEGANJA REVŠČINE	31
Grafikon 17: Stopnja tveganja revščine glede na dohodek (brez dohodka v naravi), Slovenija	31
Tabela 18: Stopnja tveganja revščine glede na dohodek (brez dohodka v naravi), Slovenija, 2008	31
MEDGENERACIJSKO SODELOVANJE	33
INTENZIVNOST RABE NARAVNIH VIROV	34
ENERGETSKA INTENZIVNOST	34
Grafikon 18: Energetska intenzivnost – oskrba z energijo/BDP, stalne cene leta 2000, Slovenija	34
Tabela 19: Oskrba z energijo, Slovenija	34
IZPUSTI TOPLOGREDNIH PLINOV	35
Grafikon 19: Viri izpustov toplogrednih plinov, Slovenija, 2008	35
Tabela 20: Izpusti toplogrednih plinov, Slovenija	35
PORABA MINERALNIH GNOJIL V KMETIJSTVU	36
Grafikon 20: Poraba glavnih rastlinskih hranil v kmetijstvu na hektar kmetijskega zemljišča v uporabi, Slovenija	36
Tabela 21: Poraba mineralnih gnojil in glavnih rastlinskih hranil v kmetijstvu, Slovenija	36
INTENZIVNOST POSEKA LESA	37
Grafikon 21: Intenzivnost poseka lesa, Slovenija	37
Tabela 22: Prirastek in posek lesa, Slovenija	37

KAZALO

DRŽAVNI DOLG	38
DRŽAVNI DOLG	38
Grafikon 22: Dolg sektorja država, % BDP, Slovenija	38
Tabela 23: Dolg sektorja država, Slovenija	38
SKRB ZA VSE GENERACIJE	39
STAROSTNA ODVISNOST	39
Grafikon 23: Koeficienti starostne odvisnosti, Slovenija	39
Tabela 24: Koeficienta starostne odvisnosti, Slovenija	39
VARSTVO OTROK	40
Grafikon 24: Otroci v vrtcih, Slovenija	40
Tabela 25: Otroci v vrtcih, Slovenija	40
VARSTVO STAREJŠIH	41
Grafikon 25: Razlogi za sprejem oskrbovancev v dom za starejše, Slovenija, 2009	41
Tabela 26: Oskrbovanci v domovih za starejše, Slovenija	41
METODOLOŠKA POJASNILA	42
DEFINICIJE NEKATERIH UPORABLJENIH POJMOV	42
STATISTIČNI ZNAMENJI	46
KRAJŠAVE IN MERSKE ENOTE	46
VIRI IN LITERATURA	47

KAZALNIKI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA ZA SLOVENIJO

Zamisel o vzpostavitvi ključnega nacionalnega nabora kazalnikov trajnostnega razvoja na Statističnem uradu Republike Slovenije ni nova. Uresničila se je v okviru mednarodnega projekta, s finančno podporo Eurostata. Eden izmed ciljev projekta je bil tudi izboljšati prepoznavnost zamisli o trajnostnem razvoju v Sloveniji. Z naborom kazalnikov, predstavljenim v tej publikaciji, želimo zamisel o trajnostnem razvoju predstaviti na poljuden način tudi širši javnosti.

Prvi nabor kazalnikov trajnostnega razvoja se je izoblikoval na delavnici, ki jo je aprila 2009 organiziral Statistični urad Republike Slovenije. Na tej delavnici so sodelovali predstavniki ministrstev, agencij, raziskovalnih inštitutov, nevladnih organizacij in Statističnega urada. Skupaj smo iskali odgovor na vprašanje o tem, katera so ključna področja oziroma kateri so ključni cilji trajnostnega razvoja v Sloveniji. Ugotovili smo naslednjih pet ključnih ciljev trajnostnega razvoja v Sloveniji: blaginja, dolgoročno ravnovesje, skromnost, sodelovanje in celostnost. Za vsak cilj so bili predlagani kazalniki, ki bi lahko merili napredek ali na svoj način nakazovali, kaj se na posameznem področju dogaja.

Med nadaljnjim posvetovanjem in usklajevanjem smo ključne cilje smiselno povezali in določili ključne kazalnike. Končni nabor kazalnikov je tako združen v tri področja: Blaginja, Ravnovesje in skromnost in Medgeneracijsko sodelovanje. Vsako področje smo skušali prikazati in opisati s pomočjo okoljskih, ekonomskih in socialnih vsebin.

Prva izdaja brošure z naslovom Kazalniki trajnostnega razvoja za Slovenijo je izšla maja 2010. Ob izidu so bili večinoma na voljo podatki za leto 2008. Globalna finančna kriza pa je močno vplivala na dogajanje in razmere tako v svetu kot tudi v Slovenji. Zato je bilo leto 2009 v marsičem drugačno od predhodnih let. To je razlog, da smo se odločili za drugo, posodobljeno izdajo publikacije, ki prinaša tudi novejšo podatke.

Ker gre za spremljanje trajnostnega razvoja v Sloveniji, publikacija ne zajema mednarodnih primerjav. Prikazani so kazalniki, ki so bili izračunani med nastajanjem publikacije iz zadnjih razpoložljivih podatkov. Večinoma so to podatki za leto 2009. Časovna vrsta, s katero je predstavljen vsak kazalnik, zajema večinoma zadnja tri leta in presečni leti v preteklosti (največkrat sta to leti 2000 in 2005).

Glavna sporočila, ki jih prinašajo prikazani kazalniki, smo poudarili v obarvanem okvirju. Barve ponazarjajo statistično področje, v katero se kazalnik uvršča: področje okolje in naravni viri je obarvano zeleno, ekonomsko je vijolično, demografsko-socialno področje pa je oranžno.

Foto: Sokol

Foto: Daniel Novakovič/STA

Foto: SURS

Foto: Sokol

Foto: Domen Grögl/STA

Foto: repairstemcell.wordpress.com/2009/04/

Foto: Sokol

Foto: Daniel Novakovič/STA

BLAGINJA

Ko govorimo o blaginji ljudi, moramo pri tem razlikovati med trenutno blaginjo in oceno njene trajnosti. Blaginja danes ne pomeni le materialnih dobrin, ampak se nanaša tudi (ali predvsem) na človekovo počutje, bivanje, medsebojne odnose. Glavne vsebine, na katere moramo biti pozorni, ko govorimo o blaginji ljudi, so: življenjski standard v materialnem smislu, zdravje, izobrazba, osebna aktivnost, vključno z delom, volilna pravica in upravljanje, socialne vezi in odnosi, okolje ter varnost in nêvârnost v materialnem in fizičnem smislu.

Kakovost naravnih virov

»Onesnaženost zunanjega zraka z delci PM_{10} se počasi zmanjšuje.«

»Mikrobiološka kakovost pitne vode se bistveno ne izboljšuje.«

»Rast števila kmetijskih gospodarstev z ekološkim kmetovanjem se umirja.«

Ekonomska rast

Bruto domači proizvod je do leta 2008 stalno naraščal, v letu 2009 pa se je zmanjšal.

»Obseg povprečnih razpoložljivih sredstev gospodinjstev se povečuje.«

Varnost

»Stopnja registrirane brezposelnosti se je do leta 2008 zmanjševala, v letu 2009 pa se je povečala.«

»Izdatki za socialne prejemke se stalno povečujejo.«

»Število zdravnikov v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu se bistveno ne spreminja.«

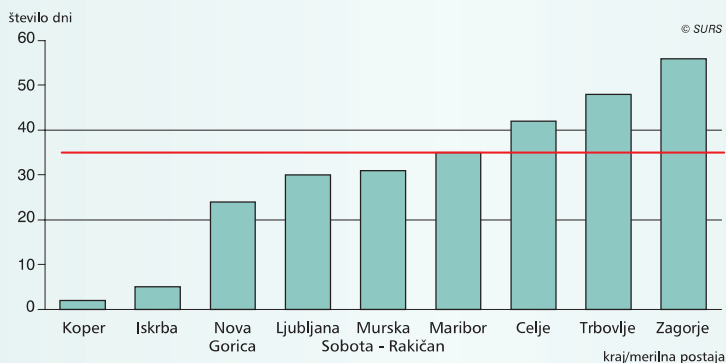
»Število študentov se je po dveh letih upadanja nekoliko povečalo.«

»Število obsojenih oseb se je v letu 2009 prvič v opazovanem obdobju zmanjšalo.«

KAKOVOST NARAVNIH VIROV

KAKOVOST ZRAKA

Grafikon 1: Preseganje mejne dnevne koncentracije delcev PM₁₀¹¹, Slovenija, 2009

»Onesnaženost zunanega zraka z delci PM₁₀ se počasi zmanjšuje.«

¹¹ Mejno dnevno vrednost koncentracije delcev PM₁₀ (50 µg/m³) je dovoljeno preseči do 35-krat v koledarskem letu; meja 35 dni je označena z rdečo črto.

Vir: ARSO

Tabela 1: Povprečne letne koncentracije delcev PM₁₀¹¹, Slovenija

Merilna mesta	2005	2006	2007	2008	2009
Ljubljana	37	33	32	30	29
Maribor	43	43	40	34	30
Celje	43	35	32	30	31
Murska Sobota - Rakičan	37	34	30	30	29
Koper	...	31	29	25	24
Nova Gorica	34	34	33	31	28
Trbovlje	55	40	37	38	33
Zagorje	52	46	41	43	36
Iskrba	16	14	15	16	16

... ni podatka

¹¹ Letna mejna vrednost koncentracije delcev PM₁₀ je 40 µg/m³.

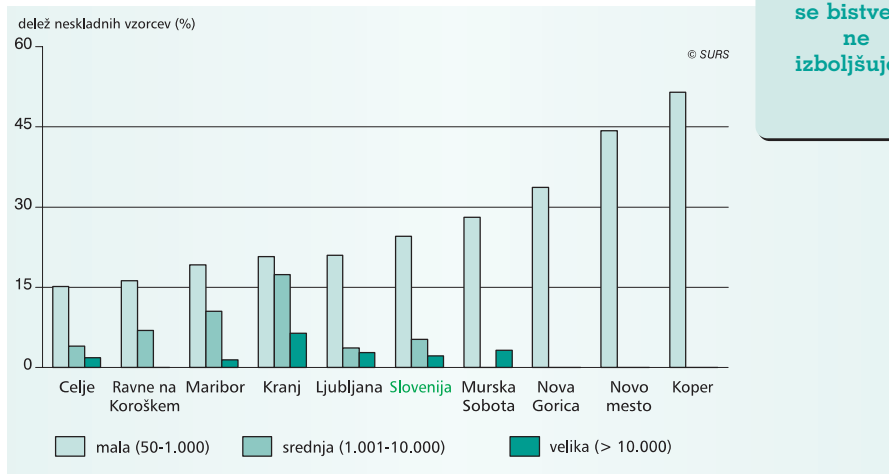
Vir: ARSO

■ Koncentracije delcev PM₁₀ so najvišje v tistih mestnih središčih, kjer je promet najgostejši, hkrati pa je tam zgoščena tudi industrija. Povišajo pa se predvsem v zimskih mesecih, ko se onesnaževala zaradi temperaturnih inverzij in zaradi vpliva individualnih kurišč kopičijo pri tleh in v kotlinah.

■ Raven onesnaženosti zunanega zraka z delci PM₁₀ se je od leta 2005 do leta 2009 zmanjšala. Letna mejna vrednost koncentracije delcev PM₁₀ v letu 2009 na prikazanih merilnih mestih ni bila presežena. Na nekaterih merilnih mestih pa je bilo preseženo dovoljeno število dni s preseženo dnevno mejno vrednostjo. Število dnevnik prekoračitev se je v primerjavi s prejšnjim letom zmanjšalo. Največ prekoračitev dnevne mejne vrednosti delcev PM₁₀ so zabeležili v Zagorju (56 dni) in v Trbovljah (48 dni).

KAKOVOST NARAVNIH VIROV

KAKOVOST PITNE VODE

Grafikon 2: Fekalna onesnaženost pitne vode z E.coli po velikostnih razredih oskrbovalnih območij in po območjih zavodov za zdravstveno varstvo, Slovenija, 2007

»Mikrobiološka kakovost pitne vode se bistveno ne izboljšuje.«

Tabela 2: Fekalna onesnaženost pitne vode z E.coli, Slovenija

Velikostni razredi oskrbovanih območij	delež neskladnih vzorcev (%)			
	2004	2005	2006	2007
Mala (50–1.000 prebivalcev)	29,0	28,0	24,1	24,5
Srednja (1.001–10.000 prebivalcev)	6,7	5,8	4,6	5,3
Velika (> 10.000 prebivalcev)	2,6	1,7	0,4	2,1

Vir: IVZ

■ Kakovost pitne vode se v Sloveniji v obdobju 2004–2007 ni bistveno izboljšala, niti z vidika mikrobiološke niti z vidika kemijske onesnaženosti. Trend glede zmanjšanja fekalne onesnaženosti je ugoden le za srednja in velika oskrbovalna območja. Pri malih oskrbovalnih območjih je znižanje deleža neskladnih vzorcev bilo le odraz manjšega števila odvzetih vzorcev v letih 2006 in 2007.

■ Leta 2007 se je delež neskladnih vzorcev pitne vode močno razlikoval glede na velikost razreda oskrbovalnih območij; največ neskladnih vzorcev pitne vode je bilo pri malih oskrbovalnih območjih (tj. v območjih s 50–1.000 prebivalci), in sicer skoraj 25 %.

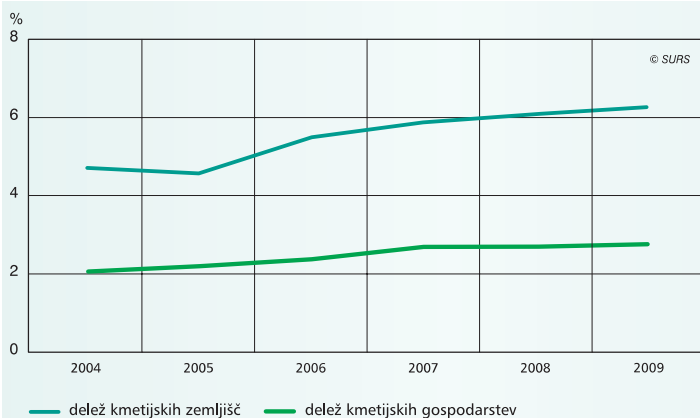
■ Tudi po območjih zavodov za zdravstveno varstvo (ZZV) so bili fekalno najbolj onesnaženi mali sistemi, zlasti na zahodu in jugu Slovenije (ZZV Koper, Nova Gorica in Novo mesto). Mala oskrbovalna območja so na splošno in mikrobiološko najbolj problematična, saj večinoma niso deležna ustreznega strokovnega upravljanja, nimajo potrebnih sredstev in opreme, so slabo vzdrževana in nimajo določenih vodovarstvenih območij.

KAKOVOST NARAVNIH VIROV

EKOLOŠKO KMETIJSTVO

Grafikon 3: Kmetijska gospodarstva¹¹ z ekološkim kmetovanjem ali s kmetovanjem v preusmeritvi in kmetijska zemljišča v uporabi z ekološko pridelavo ali s pridelavo v preusmeritvi, Slovenija

»Rast števila kmetijskih gospodarstev z ekološkim kmetovanjem se umirja.«

¹¹ Podatki o številu kmetijskih gospodarstev so na voljo le za leta 2003, 2005, 2007 (iz raziskovanja o strukturi kmetijskih gospodarstev) in 2010 (iz popisa kmetijstva). Zaradi tega smo za izračun deleža kmetijskih gospodarstev z ekološkim kmetovanjem ali s kmetovanjem v preusmeritvi v vmesnih letih uporabili število kmetijskih gospodarstev iz predhodnega leta.

Vir: SURS in MKGP

Tabela 3: Kmetijska gospodarstva z ekološkim kmetovanjem ali s kmetovanjem v preusmeritvi in kmetijska zemljišča v uporabi z ekološko pridelavo ali s pridelavo v preusmeritvi, Slovenija

	2005	2006	2007	2008	2009
Kmetijska gospodarstva					
z ekološkim kmetovanjem	1.220	1.393	1.610	1.789	1.853
v preusmeritvi	498	483	390	278	243
Kmetijska zemljišča v uporabi (ha)					
z ekološko pridelavo	15.991	20.151	23.560	26.125	25.816
v preusmeritvi	7.178	6.680	5.762	3.711	3.572

Vir: MKGP

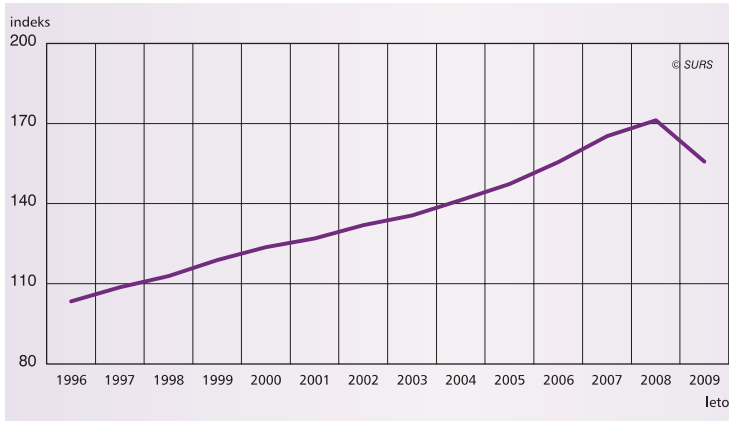
■ Število kmetijskih gospodarstev z ekološkim kmetovanjem je v obdobju 2005–2009 stalno naraščalo, število na novo registriranih kmetijskih gospodarstev s pridelavo v preusmeritvi pa je upadalo. V letu 2009 je bilo kmetijskih gospodarstev z ekološkim kmetovanjem za skoraj 4 % več kot v letu 2008.

■ Površina kmetijskih zemljišč v uporabi z ekološko pridelavo je bila v letu 2009 za okoli 1 % manjša kot v letu 2008. V obdobju 2005–2009 se je površina kmetijskih zemljišč v uporabi z ekološko pridelavo povečala za malo več kot 61 %, vendar je bil delež teh zemljišč v primerjavi z vsemi kmetijskimi zemljišči v uporabi še vedno majhen. Leta 2009 so ta zemljišča skupaj s kmetijskimi zemljišči v preusmeritvi predstavljala nekoliko več kot 6 % vseh kmetijskih zemljišč v uporabi. Največji delež kmetijskih zemljišč z ekološko pridelavo so predstavljali trajni travniki in pašniki (skoraj 88 %).

EKONOMSKA RAST

BRUTO DOMAČI PROIZVOD

Grafikon 4: Realna rast BDP na prebivalca, 1995 = 100, Slovenija

Vir: SURS

»Bruto domači proizvod je do leta 2008 stalno naraščal, v letu 2009 pa se je zmanjšal.«

Tabela 4: BDP v tekočih cenah, Slovenija

	2000	2005	2007	2008	2009
BDP v tekočih cenah	21,6	28,8	34,6	37,3	35,4

mrd. EUR

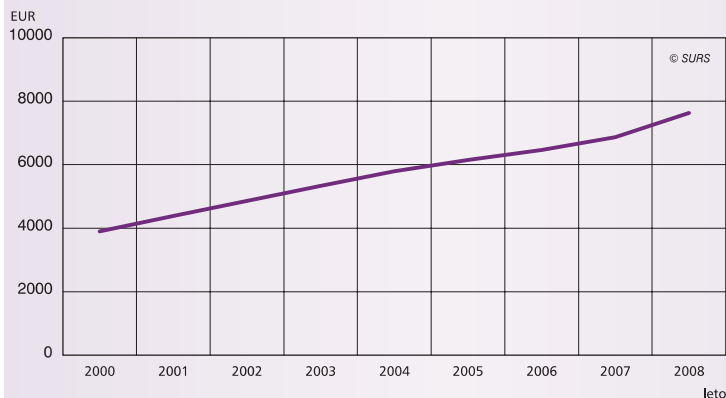
Vir: SURS

- BDP, ki je merilo dohodkov in izdatkov domačega gospodarstva, je v obravnavanem obdobju do leta 2008 izkazoval gospodarsko rast države, v letu 2009 pa je začel padati.
- BDP, izražen v tekočih cenah, se je v obdobju 2000–2008 stalno povečeval, leta 2009 pa se je zmanjšal na okoli 35 milijard EUR (to pomeni nominalno za okoli 5 % manj kot v letu 2008).
- Tudi realna rast BDP na prebivalca je bila v obravnavanem obdobju do leta 2008 pozitivna. Od 1995 do 2008 se je realni BDP na prebivalca povečal za več kot 70 %, v letu 2009 pa se je v primerjavi z letom 2008 zmanjšal za 9 %.

EKONOMSKA RAST

PRIHODKI GOSPODINJSTEV

Grafikon 5: Povprečna letna razpoložljiva sredstva na člana gospodinjstva, Slovenija

Vir: SURS

Tabela 5: Povprečna letna razpoložljiva sredstva na gospodinjstvo, Slovenija

	2000	2005	2006	2007	2008
Povprečna letna razpoložljiva sredstva na gospodinjstvo	12	16	17	18	20

1000 EUR

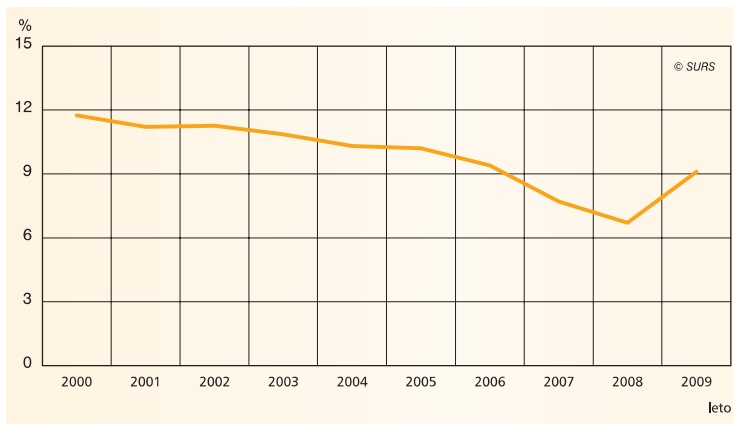
Vir: SURS

- Razpoložljiva sredstva gospodinjstev obsegajo vsa denarna sredstva, ki jih imajo gospodinjstva v opazovanem obdobju na razpolago.
- Obseg teh sredstev se je v obdobju 2000–2008 stalno povečeval; v celotnem obdobju se je povečal za skoraj 70 %. Leta 2008 so povprečna letna razpoložljiva sredstva gospodinjstva znašala približno 20.000 EUR ali v povprečju okoli 7.600 EUR na člana gospodinjstva.
- Glavni del denarnih sredstev, ki so jih v letu 2008 imela gospodinjstva na razpolago, so pomenili njihovi dohodki iz delovnega razmerja (več kot 55 %) in pokojnine z dodatki (skoraj 22 %), preostalo pa so bili dohodki iz samozaposlitve, drugi socialni in družinski prejemki (denarni dodatki, štipendije ...), prejemki od prodaje in drugi dohodki.

VARNOST

AKTIVNOST PREBIVALSTVA

Grafikon 6: Povprečna stopnja registrirane brezposelnosti, Slovenija

»Stopnja registrirane brezposelnosti se je do leta 2008 zmanjševala, v letu 2009 pa se je povečala.«

Vir: SURS

Tabela 6: Delovno aktivni prebivalci, Slovenija

1000

	2000	2005	2007	2008	2009
Delovno aktivni prebivalci	801	813	854	879	858

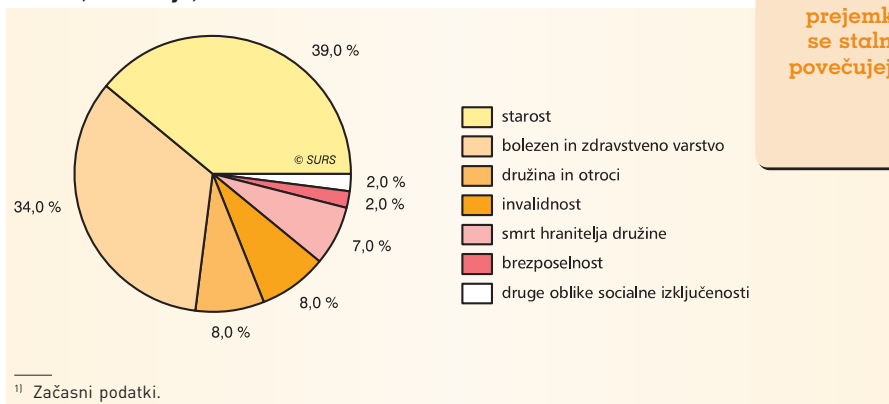
Vir: SURS

■ Število delovno aktivnih prebivalcev (to so zaposlene in samozaposlene osebe skupaj), je v obdobju 2000–2009 mesečno nihalo, v povprečju pa se je do leta 2008 stalno povečevalo, nato pa se je zmanjšalo. Leta 2009 je bilo tako delovno aktivnih okoli 858.000 prebivalcev Slovenije ali za 2,4 % manj kot v letu 2008.

■ Mesečno je v obdobju 2000–2009 precej nihala tudi stopnja registrirane brezposelnosti (to je vrednost, ki pove, kolikšen delež registriranih brezposelnih oseb je med aktivnim prebivalstvom); najvišja je bila v tem obdobju leta 2000, nato se je do leta 2008 vztrajno zmanjševala in v septembru 2008 dosegla najnižjo vrednost v tem obdobju, in sicer malo nad 6 %. Potem se je znova dvigala in v letu 2009 je tako znašala malo več kot 9 % [za moške malo več kot 8 %, za ženske pa malo več kot 10 %], to je za 2,4 odstotne točke več kot leta 2008 in za 2,7 odstotne točke manj kot leta 2000.

VARNOST

DOSTOPNOST DO SOCIALNE ZAŠČITE

Grafikon 7: Izdatki za socialne prejemke po področjih socialne zaščite, Slovenija, 2008¹⁾

»Izdatki za socialne prejemke se stalno povečujejo.«

¹⁾ Začasni podatki.

Vir: SURS

Tabela 7: Izdatki za socialne prejemke, Slovenija

	2000	2005	2006	2007	2008 ¹⁾
Izdatki za socialne prejemke	4,4	6,5	6,9	7,2	7,8

mrd. EUR

¹⁾ Začasni podatki.

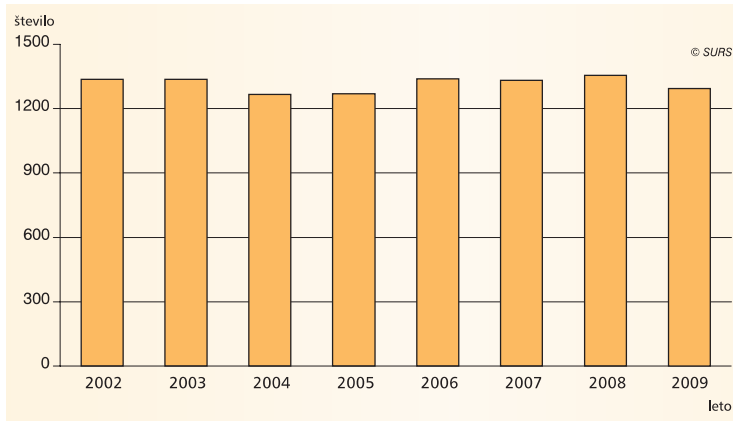
Vir: SURS

■ Izdatki za socialne prejemke so se v obdobju 2000–2008 stalno povečevali. Leta 2008 so bili za skoraj 9 % višji kot leta 2007 in za okoli 79 % višji kot leta 2000.

■ Leta 2008 so največji del teh izdatkov, skoraj 39 %, predstavljali izdatki za starost (med te spadajo predvsem starostne in invalidske pokojnine za osebe nad določeno starostjo ter blago in storitve, povezane s starostjo); skoraj 34 % izdatkov so predstavljali izdatki za bolezen in zdravstveno varstvo (med te spadajo predvsem nadomestila za primer zadržanosti z dela zaradi bolezni – boleznine, zdravstveno varstvo in zdravila).

VARNOST

DOSTOPNOST DO ZDRAVSTVA

Grafikon 8: Prebivalci na zdravnika v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu, Slovenija

Vir: IVZ

Tabela 8: Zdravniki¹⁾ v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu, Slovenija

	2000	2005	2007	2008	2009
Zdravniki	1.493	1.577	1.516	1.505	1.569

¹⁾ Število je izračunano iz delovnih ur.

Vir: IVZ

■ Število zdravnikov v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu – to se deli na primarno in sekundarno raven – je v obdobju 2000–2009 nekoliko nihalo, v celotnem obdobju pa se je povečalo za okoli 5 %.

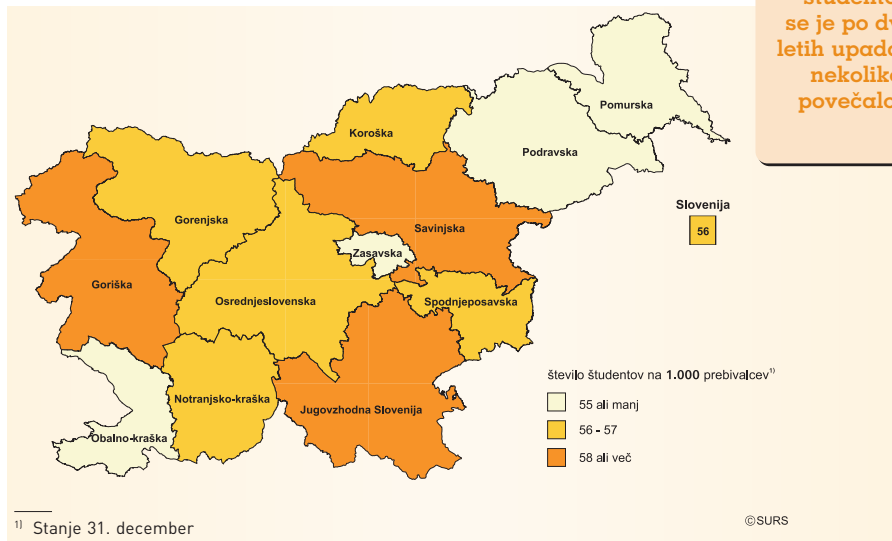
■ V letu 2009 je bilo med zdravniki v zdravstvenem varstvu na primarni ravni največ zdravnikov splošne medicine, 61 %, zdravnikov za predšolske otroke je bilo malo več kot 10 %, zdravnikov za šolske otroke in mladino pa malo manj kot 10 %.

■ Tudi število prebivalcev na zdravnika je v obravnavanem obdobju stalno nihalo. V letu 2009 je zdravnik v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu oskrboval povprečno 1.302 prebivalca.

VARNOST

DOSTOPNOST DO ŠOLANJA

Karta 1: Študenti v terciarnem izobraževanju na 1000 prebivalcev, statistične regije, Slovenija, 2009

Vir: SURS

Tabela 9: Študenti v terciarnem izobraževanju na 1000 prebivalcev, Slovenija

	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	2009/10
Študenti v terciarnem izobraževanju	46	57	57	56	56

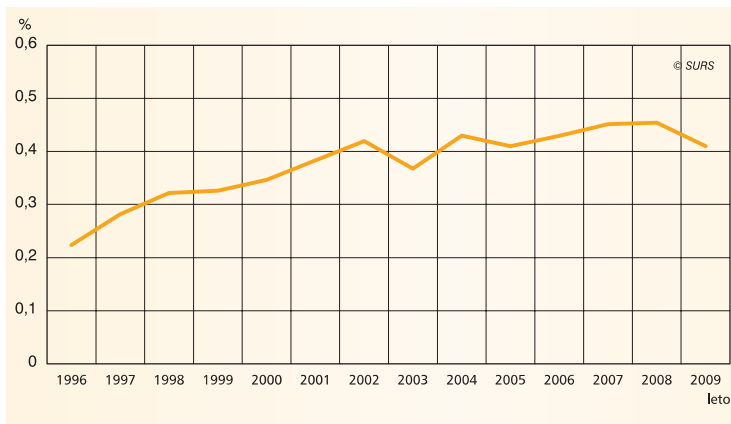
Vir: SURS

- Število študentov, vpisanih v terciarno izobraževanje, se je v obdobju 2000–2009 povečalo za skoraj 26 %; v letu 2009 se je njihovo število po dveh zaporednih letih zmanjševanja neznatno povečalo, in sicer glede na prejšnje leto za 0,4 %.
- V študijskem letu 2009/10 je bilo v terciarno izobraževanje vpisanih skoraj 115.000 študentov ali 56 študentov na 1000 prebivalcev. Skoraj 86 % teh študentov je študiralo na univerzah in na samostojnih visokošolskih zavodih, malo nad 14 % pa na višjih strokovnih šolah. Med vpisanimi je bilo 70 % rednih študentov (41 % moških in 59 % žensk), preostalih 30 % je bilo izrednih študentov (56 % moških in 44 % žensk).
- Največ študentov na 1000 prebivalcev je v letu 2009 imela goriška statistična regija, sledili sta ji jugovzhodna Slovenija in savinjska, najmanj pa pomurska statistična regija.

VARNOST

KRIMINAL

Grafikon 9: Obsojene osebe med prebivalci, Slovenija

»Število obsojenih oseb se je v letu 2009 prvič v opazovanem obdobju zmanjšalo.«

Vir: SURS

Tabela 10: Osebe, obsojene na sodiščih splošne pristojnosti, Slovenija

	2000	2005	2007	2008	2009
Polnoletne osebe	6.304	7.718	8.685	8.739	8.035
Mladoletne osebe	591	498	459	489	418

Vir: SURS

- Število obsojenih polnoletnih oseb je v obdobju 2000–2008 večinoma naraščalo, v letu 2009 pa se je zmanjšalo. Število obsojenih mladoletnih oseb je bilo v vseh letih približno enako.
- V letu 2009 so na okrožnih in okrajnih sodiščih končali kazenske postopke zoper 15.705 polnoletnih in 737 mladoletnih oseb. Obsodili so 8.035 polnoletnih oseb (51 %), vzgojni ukrep ali kazen pa so izrekli 418 mladoletnim osebam (57 %).
- Med polnoletnimi storilci kaznivih dejanj je bilo največ takih, ki so bili obsojeni zaradi tatvine (skoraj 14 %), velike tatvine (malo nad 10 %) in goljufije (skoraj 9 %), med mladoletnimi storilci kaznivih dejanj pa je bilo največ takih, ki so jim bili izrečeni varnostni ukrep ali kazni zaradi velike tatvine (okrog 21 %), tatvine (malo nad 15 %) in lahke telesne poškodbe (malo nad 9 %).
- Med polnoletnimi obsojenimi osebami je bilo v letu 2009 največ takih, ki jim je bila izrečena zaporna kazen, skoraj 94 %. Denarna kazen je bila izrečena malo manj kot 5 % teh oseb. Med mladoletnimi obsojenimi osebami pa je bilo največ takih, ki jim je bil izrečen vzgojni ukrep nadzorstvo organa socialnega skrbstva, skoraj 51 %.

Foto: www.siol.net/trendi/zdravje/2008/03/dominor.aspx

Foto: Sokol

Foto: Daniel Novakovič/STA

Foto: Daniel Novakovič/STA

Foto: Sokol

Foto: Daniel Novakovič/STA

Foto: Sokol

Foto: Sokol

Foto: Daniel Novakovič/STA

RAVNOVESJE IN SKROMNOST

Če želimo ohranяти dolgoročno ravnovesje, je treba že danes doseči ravnovesje med potrebami človeštva in zmogljivostjo narave. Pri tem sta pomembni komponenti skromnost in zavedanje o omejenosti razpoložljivih virov, kot so voda, hrana, energija. Vlaganje v raziskave in razvoj ter spodbujanje inovativnosti lahko prispevata k takemu tehnološkemu razvoju, ki bo omogočal manjšo porabo naravnih virov. Ne smemo pa pozabiti tudi na enakost med spoloma ter na pravično porazdelitev dobrin.

Naravni viri

»Delež obnovljivih virov energije v končni porabi energije se je v zadnjem letu povečal.«

»Poraba vode v gospodinjstvih se je nekoliko zmanjšala.«

»Količina odpadkov hrane med komunalnimi odpadki se povečuje.«

»Število osebnih avtomobilov se povečuje, število potnikov v cestnem javnem potniškem prometu pa se je močno zmanjšalo.«

Raziskave in razvoj

»Obseg sredstev za raziskovalno-razvojno dejavnost v poslovnem sektorju se povečuje.«

Prebivalstvo, enakost spolov in revščina

»Naravni prirast prebivalstva je v zadnjih letih pozitiven.«

»Razlika med povprečno bruto plačo moških in povprečno bruto plačo žensk se je v zadnjem letu zmanjšala.«

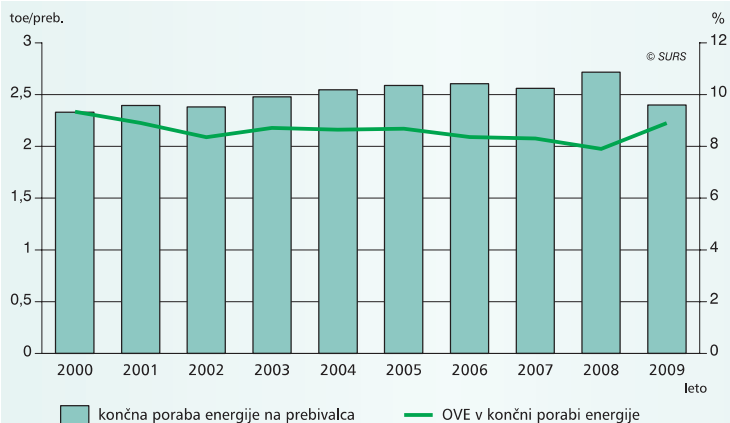
»Stopnja tveganja revščine je največja med ženskami, stariimi 65 ali več let.«

NARAVNI VIRI

PORABA ENERGIJE

Grafikon 10: Končna poraba energije na prebivalca in delež obnovljivih virov energije v končni porabi energije, Slovenija

»Delež obnovljivih virov energije v končni porabi energije se je v zadnjem letu povečal.«

Vir: SURS

Tabela 11: Obnovljivi viri v končni porabi energije, Slovenija

	2000	2005	2007	2008	2009
Končna raba energije - SKUPAJ	4.638	5.182	5.189	5.519	4.891
obnovljivi viri in odpadki	433	450	432	437	434

1000 toe

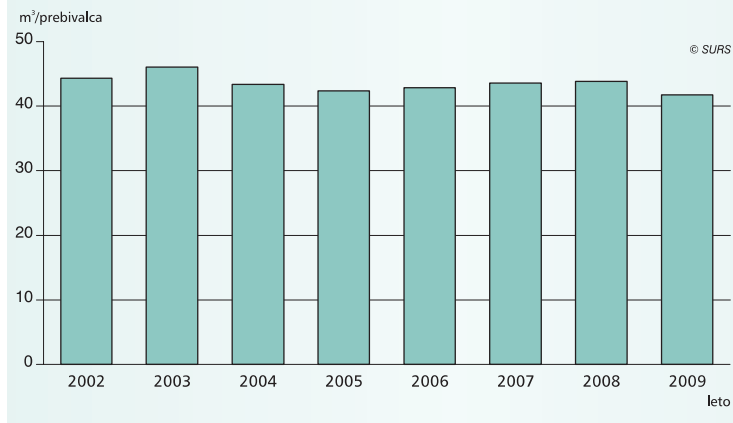
Vir: SURS

- Končna poraba energije v Sloveniji je od leta 2002 do leta 2008 večinoma naraščala; v letu 2009 pa se je v primerjavi s predhodnim letom zmanjšala za 11 %.
- Delež obnovljivih virov energije (skupaj z odpadki) v končni porabi energije je v zadnjih letih upadal, v letu 2009 pa je dosegel skoraj 9 %. V tem deležu je 75 % predstavljala poraba biomase v gospodinjstvih.

NARAVNI VIRI

PORABA VODE IZ JAVNEGA VODOVODA

Grafikon 11: Poraba vode iz javnega vodovoda v gospodinjstvih na prebivalca, Slovenija

Vir: SURS

»Poraba vode v gospodinjstvih se je nekoliko zmanjšala.«

Tabela 12: Voda, dobavljena iz javnega vodovoda, Slovenija

	2005	2006	2007	2008	2009
Voda, dobavljena iz javnega vodovoda – SKUPAJ	165	168	171	169	167
gospodinjstvom	85	86	88	89	85

mio. m³

Vir: SURS

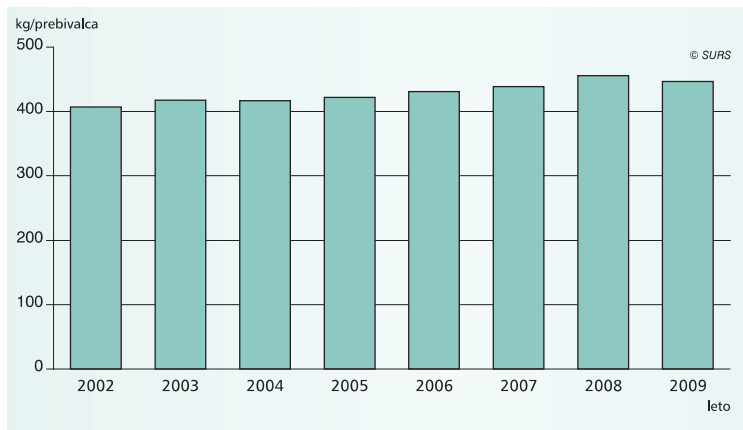
■ Količina vode, dobavljene iz javnega vodovoda, se je v letih od 2005 do 2007 povečevala, nato pa je začela upadati. Leta 2009 je bilo iz javnega vodovoda dobavljenih okoli 167 milijonov m³ vode ali za malo več kot 1 % manj kot leta 2008.

■ V zadnjem letu se je nekoliko zmanjšala tudi poraba vode iz javnega vodovoda v gospodinjstvih, in sicer so ta leta 2009 porabila nekoliko več kot 85 milijonov m³ vode ali 41,8 m³/prebivalca, to pomeni na prebivalca 114,5 l/dan.

NARAVNI VIRI

NASTALI KOMUNALNI ODPADKI IN ODPADKI HRANE

Grafikon 12: Nastali komunalni odpadki, na prebivalca, Slovenija

Vir: SURS

Tabela 13: Komunalni odpadki, Slovenija

	2005	2006	2007	2008	2009
Nastali komunalni odpadki – SKUPAJ	845	866	886	923	913
biorazgradljivi kuhinjski odpadki ter jedilno olje in maščobe	19	23	21	33	40

1000 ton

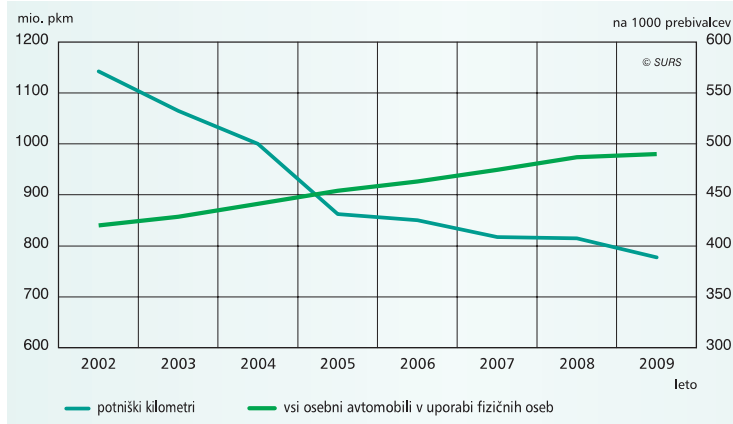
Vir: SURS

- Količina nastalih komunalnih odpadkov se je v obdobju 2005–2008 povečevala, v letu 2009 pa se je zmanjšala.
- Leta 2009 je tako nastalo skoraj 913.000 ton komunalnih odpadkov ali 447 kg/prebivalca. To je za malo več kot 1 % manj kot v letu 2008 in za malo več kot 8 % več kot leta 2005.
- V primerjavi z izhodiščnim letom so se močno povečale tudi količine biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov in jedilnih olj ter maščob. Odpadkov hrane je bilo v letu 2009 skoraj 40.000 ton ali za 21 % več kot v letu 2008 in okoli 2-krat več kot v letu 2005. V letu 2009 je ta vrsta odpadkov predstavljala nekoliko več kot 4 % vseh komunalnih odpadkov.

NARAVNI VIRI

POTNIŠKI PROMET

Grafikon 13: Vsi osebni avtomobili v uporabi fizičnih oseb na 1000 prebivalcev in opravljene potniški kilometri v cestnem javnem potniškem prometu, Slovenija

»Število osebnih avtomobilov se povečuje, število potnikov v cestnem javnem potniškem prometu pa se je močno zmanjšalo.«

Vira: SURS, MNZ

Tabela 14: Vsi osebni avtomobili v uporabi fizičnih oseb in potniki, prepeljani v cestnem javnem potniškem prometu, Slovenija

	2005	2006	2007	2008	2009
Vsi osebni avtomobili v uporabi fizičnih oseb	910	931	962	989	1.003
Prepeljani potniki v cestnem javnem potniškem prometu (brez MPP)	39.759	37.964	38.532	38.751	36.720

Vira: MNZ, SURS

■ Število osebnih vozil v uporabi fizičnih oseb se je v obdobju 2005–2009 povečalo za nekoliko več kot 10 %. Konec leta 2009 je bilo v Sloveniji registriranih 490 osebnih avtomobilov v uporabi fizičnih oseb na 1000 prebivalcev.

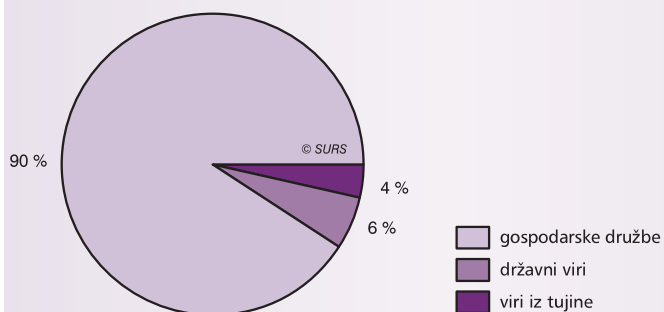
■ Število v cestnem javnem potniškem prometu prepeljanih potnikov se je od leta 2005 do leta 2009 zmanjšalo za skoraj 8 %. Število prepeljanih potnikov je upadalo vse do leta 2006, nato se je v naslednjih dveh letih nekoliko povečalo, v letu 2009 pa se je močno zmanjšalo; v cestnem javnem potniškem prometu je bilo v tem letu prepeljanih skoraj 37 milijonov potnikov ali za malo več kot 5 % manj kot leta 2008.

■ Količina opravljenih potniških kilometrov v cestnem javnem potniškem prometu se je v obdobju 2002–2009 zmanjšala za nekoliko več kot 32 %. Zmanjševanje je bilo najintenzivnejše do leta 2005, nato se je upočasnilo. Leta 2009 je bilo opravljenih skoraj 777 milijonov potniških kilometrov ali za skoraj 5 % manj kot prejšnje leto.

RAZISKAVE IN RAZVOJ

VLAGANJE V RAZVOJ

Grafikon 14: Viri financiranja izdatkov za raziskovalno-razvojno dejavnost v poslovnem sektorju, Slovenija, 2008

»Obseg sredstev za raziskovalno-razvojno dejavnost v poslovnem sektorju se povečuje.«

Vir: SURS

Tabela 15: Bruto domači izdatki za raziskovalno-razvojno dejavnost v poslovnem sektorju, Slovenija

	2000	2005	2006	2007	2008
Izdatki za raziskovalno-razvojno dejavnost	144	243	291	299	398

mio. EUR

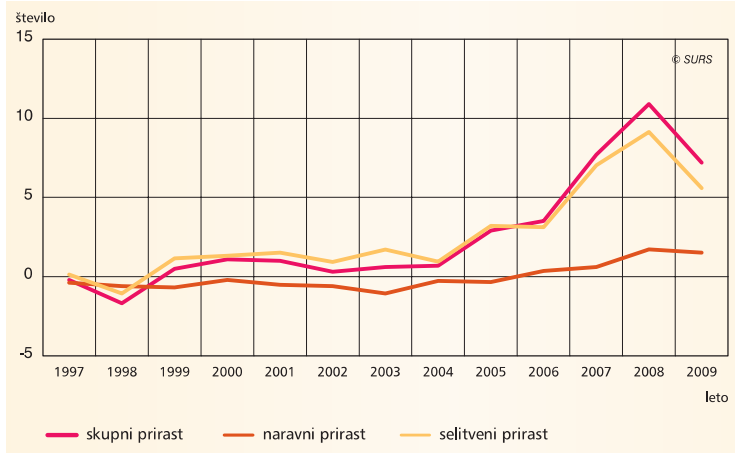
Vir: SURS

- Obseg izdatkov za raziskovalno-razvojno dejavnost v poslovnem sektorju se je v obdobju 2000–2008 povečeval. V letu 2008 so bili ti izdatki nominalno skoraj 176 % višji kot v izhodiščnem letu.
- Za raziskovalno-razvojno dejavnost v Sloveniji je bilo v letu 2008 porabljenih v vseh sektorjih skupaj 617 milijonov EUR ali za 23 % več kot v letu 2007. Povečanje je bilo največje prav v poslovnem sektorju; v letu 2008 je bilo v tem sektorju porabljenih za ta namen skoraj 400 milijonov EUR ali za 33 % več kot v letu 2007.
- 90 % sredstev za raziskovalno-razvojno dejavnost v poslovnem sektorju so v letu 2008 prispevale gospodarske družbe, skoraj 6 % so prispevali državni viri, skoraj 4 % pa viri iz tujine; manj kot polovico odstotka so prispevale zasebne nepridobitne organizacije.

PREBIVALSTVO, ENAKOST SPOLOV IN REVŠČINA

SKUPNI PRIRAST PREBIVALSTVA

Grafikon 15: Prirast prebivalstva na 1000 prebivalcev, Slovenija

»Naravni prirast prebivalstva je v zadnjih letih pozitiven.«

Vira: SURS, MNZ

Tabela 16: Prirast prebivalstva, Slovenija

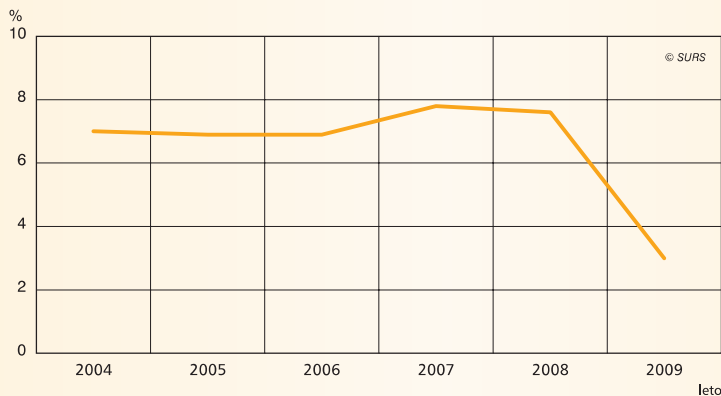
	2000	2005	2007	2008	2009
Skupni prirast	2.207	5.768	15.489	22.093	14.614
Naravni prirast	-408	-668	1.239	3.509	3.106
Selitveni prirast	2.615	6.436	14.250	18.584	11.508

Vira: SURS, MNZ

- Skupni prirast prebivalstva v Sloveniji je bil v obdobju 2000–2009 vedno pozitiven.
- Skupni prirast prebivalstva je bil do leta 2005 pozitiven predvsem zaradi selitvenega prirasta, saj je bil naravni prirast do tega leta negativen. Čeprav se je naravni prirast do leta 2008 počasi dvigal, je glavni del skupnega prirasta še vedno prispeval selitveni prirast prebivalstva. V letu 2009 je bil naravni prirast nižji kot v letu 2008.
- Selitveni prirast prebivalstva je bil v opazovanem obdobju pozitiven predvsem zaradi priselitev tujcev. V letu 2009 se je v Slovenijo priselilo več kot 27.000 prebivalcev s tujim državljanstvom. Med priseljenimi prebivalci s tujim državljanstvom so prevladovali mlajši moški. V istem letu se je iz Slovenije odselilo okrog 15.000 prebivalcev s tujim državljanstvom ali dvakrat toliko kot v prejšnjem letu.

PREBIVALSTVO, ENAKOST SPOLOV IN REVŠČINA

PLAČE MOŠKIH IN PLAČE ŽENSK

Grafikon 16: Razlika med povprečno bruto plačo moških in povprečno bruto plačo žensk, Slovenija – začasni podatki

»Razlika med povprečno bruto plačo moških in povprečno bruto plačo žensk se je v zadnjem letu zmanjšala.«

Vir: SURS

Tabela 17: Zneski povprečnih mesečnih bruto plač, Slovenija – začasni podatki

EUR

	2005	2006	2007	2008	2009
Povprečna mesečna bruto plača moških	1.216	1.284	1.370	1.481	1.499
Povprečna mesečna bruto plača žensk	1.132	1.196	1.263	1.369	1.454

Vir: SURS

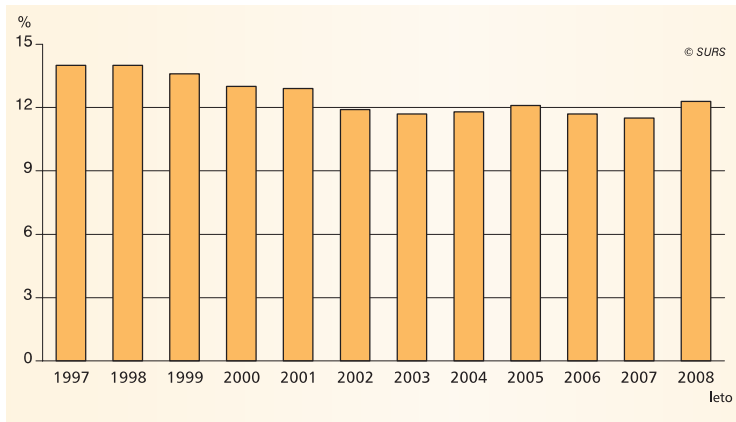
■ Razmerje med povprečnima bruto plačama moških in žensk se v obdobju 2005–2008 ni bistveno spreminjalo: ženske so prejemale ves ta čas v povprečju za okoli 7 % nižje bruto plače. V letu 2009 se je ta razlika zmanjšala za 4,6 odstotne točke; povprečne mesečne bruto plače žensk so namreč v tem letu dosegale povprečno 97 % povprečne mesečne bruto plače moških.

■ Povprečna letna bruto plača moških, preračunana na mesec, je v letu 2009 znašala 1.499 EUR, povprečna letna bruto plača žensk, preračunana na mesec, pa 1.454 EUR.

■ Povprečne bruto plače moških in povprečne bruto plače žensk so se v letu 2009 najbolj razlikovale v dejavnosti zdravstvo in socialno varstvo, in sicer za 30 % (v korist moških), najmanj pa v dejavnosti poslovanje z nepremičninami, in sicer za nekoliko več kot 7 % (v korist moških). V letu 2009 so bile bruto plače žensk v povprečju višje od bruto plač moških v dejavnosti gradbeništvo (za nekoliko več kot 26 %), v dejavnosti oskrba z vodo, ravnanje z odpadki in odpadki, saniranje okolja (za skoraj 16 %) in v dejavnosti promet in skladiščenje (za skoraj 11 %).

PREBIVALSTVO, ENAKOST SPOLOV IN REVŠČINA

STOPNJA TVEGANJA REVŠČINE

Grafikon 17: Stopnja tveganja revščine glede na dohodek (brez dohodka v naravi), Slovenija

»Stopnja tveganja revščine je največja med ženskami, stariimi 65 ali več let.«

Vir: SURS

Tabela 18: Stopnja tveganja revščine glede na dohodek (brez dohodka v naravi), Slovenija, 2008

	0–17 let		18–64 let		65+	
	moški	ženske	moški	ženske	moški	ženske
Dohodek (brez dohodka v naravi)	11	13	11	10	12	28

Vir: SURS

■ Stopnja tveganja revščine se je v letu 2008 glede na prejšnje leto povečala za 0,8 odstotne točke in je znašala malo več kot 12 %. To pomeni, da je v Sloveniji tedaj živelo pod pragom revščine okoli 12 % ljudi. Mesečni prag tveganja revščine za enočlansko gospodinjstvo je bil 545 EUR.

■ Če v dohodek ne bi šteli socialnih transferjev (družinskih in socialnih prejemkov), bi se stopnja tveganja revščine skoraj podvojila in bi znašala 23 %. Če bi od dohodka odšteli še pokojnine, bi se stopnja tveganja revščine še zvišala, in sicer na skoraj 39 %. Višja bi bila v vseh starostnih skupinah, najvišja pa pri osebah, starih 65 ali več let; pri teh bi se, po pričakovanjih, povzpela na 85 %.

Foto: Daniel Novakovič/STA

Foto: SURS

Foto: Stanko Gruden/STA

Foto: Sokol

Foto: Daniel Novakovič/STA

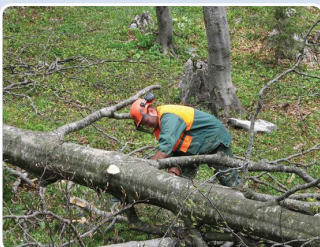

Foto: Sokol

Foto: Sokol

MEDGENERACIJSKO SODELOVANJE

Pri medgeneracijski solidarnosti in sodelovanju je najpomembnejše vprašanje: Kaj bomo zapustili svojim otrokom – v okoljskem in tudi v materialnem in socialnem smislu? Omejenost naravnih virov je dejstvo, intenzivnost izkoriščanja teh dobrin pa je naša izbira. Medgeneracijska solidarnost pomeni delitev materialnih dobrin in bremen med generacijami in tudi ustvarjanje priložnosti za zagotavljanje dostojnega življenja.

Intenzivnost rabe naravnih virov

»Energetska intenzivnost se zmanjšuje.«

»Količine izpustov toplogrednih plinov se povečujejo.«

»Poraba mineralnih gnojil v kmetijstvu se zmanjšuje.«

»Intenzivnost poseka lesa se je v zadnjem letu nekoliko zmanjšala.«

Državni dolg

»Dolg sektorja država se povečuje.«

Skrb za vse generacije

»Skupni koeficient starostne odvisnosti v zadnjih letih narašča.«

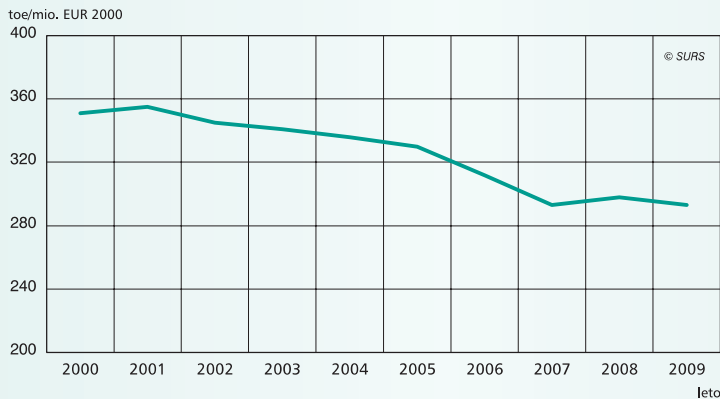
»Delež otrok, vključenih v vrtce, se stalno povečuje.«

»Število oskrbovancev v domovih za starejše se povečuje.«

INTENZIVNOST RABE NARAVNIH VIROV

ENERGETSKA INTENZIVNOST

Grafikon 18: Energetska intenzivnost – oskrba z energijo/BDP, stalne cene leta 2000, Slovenija

Vir: SURS

Tabela 19: Oskrba z energijo, Slovenija

	2000	2005	2007	2008	2009
Oskrba z energijo	6.487	7.307	7.336	7.749	6.990

1000 toe

Vir: SURS

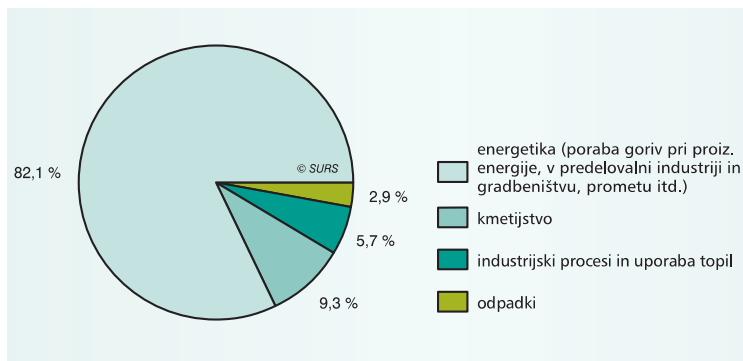
■ Slovenija ima sorazmerno visoko energetska intenzivnost. Vendar pa se je glede na oskrbo z energijo od leta 2001 stalno zniževala. V obdobju 2000–2009 se je zmanjšala za skoraj 17 %. V letu 2009 je pri primarni oskrbi znašala 293 toe/mio. EUR (merjeno v stalnih cenah 2000) ali za 2 % manj kot v letu 2008.

■ Obseg oskrbe z energijo se je od leta 2000 do leta 2008 stalno povečeval, v letu 2009 pa se je zmanjšal. V letu 2009 je količina energije za oskrbo znašala skoraj 7 milijonov toe ali za 10 % manj kot v letu 2008.

INTENZIVNOST RABE NARAVNIH VIROV

IZPUSTI TOPLOGREDNIH PLINOV

Grafikon 19: Viri izpustov toplogrednih plinov, Slovenija, 2008

»Količine izpustov toplogrednih plinov se povečujejo.«

Vir: ARSO

Tabela 20: Izpusti toplogrednih plinov, Slovenija

	1986	2005	2006	2007	2008
Izpusti toplogrednih plinov – SKUPAJ	20.228	20.217	20.445	20.571	21.285
ogljikov dioksid (CO ₂) brez odbitkov	16.287	16.626	16.806	16.930	17.900
metan (CH ₄)	2.263	2.161	2.215	2.190	2.071
didušikov oksid (N ₂ O)	1.391	1.207	1.229	1.228	1.157
F-plini (HFC, PFC, SF ₆)	286	230	232	224	158

Vir: ARSO

■ Slovenija je z ratifikacijo Kjotskega protokola sprejela obveznost, da bo količine izpustov toplogrednih plinov do leta 2012 zmanjšala povprečno za 8 % glede na izhodiščno leto (1986), a te količine so se v obdobju 1986–2008 še povečale, in sicer za 5,2 %. V letu 2008 so bile za 3,5 % večje kot v letu 2007 (znašale so 21.285 Gg v ekvivalentih CO₂).

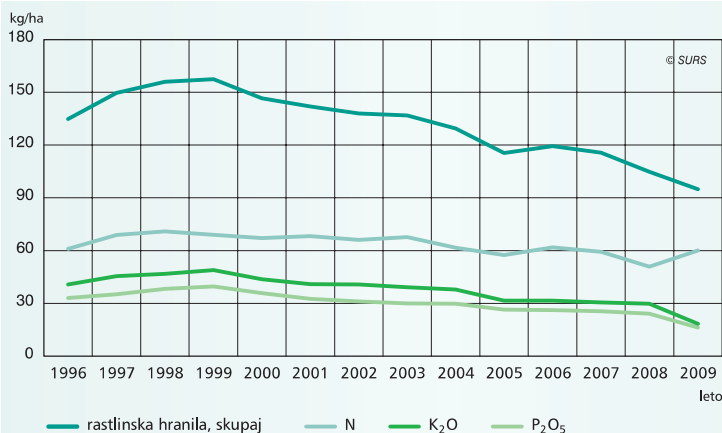
■ V izpustih toplogrednih plinov v Sloveniji je bilo v letu 2008 največ, okoli 84 %, ogljikovega dioksida (CO₂), plina, ki nastaja predvsem pri zgorevanju goriv, skoraj 10 % je bilo metana (CH₄), ki večinoma izvira iz odpadkov in kmetijstva, okoli 6 % pa je bilo didušikovega oksida ali smejalnega plina (N₂O); ta prav tako nastaja v kmetijstvu in v prometu. Količine izpustov F-plinov (HFC, PFC in SF₆) so bile majhne (0,8 %), vendar so zaradi njihovega visokega toplogrednega učinka izredno pomembne.

■ Največje količine toplogrednih plinov nastajajo v energetiki, tj. pri porabi goriv v proizvodnji energije, v predelovalni industriji in gradbeništvu, v prometu in drugih sektorjih. V letu 2008 je energetika prispevala 82 % vseh izpustov; 9 % izpustov je izviralo iz kmetijstva, 6 % iz industrijskih procesov, 3 % pa iz odpadkov.

INTENZIVNOST RABE NARAVNIH VIROV

PORABA MINERALNIH GNOJIL V KMETIJSTVU

Grafikon 20: Poraba glavnih rastlinskih hranil v kmetijstvu na hektar kmetijskega zemljišča v uporabi, Slovenija

»Poraba mineralnih gnojil v kmetijstvu se zmanjšuje.«

Vir: SURS

Tabela 21: Poraba mineralnih gnojil in glavnih rastlinskih hranil v kmetijstvu, Slovenija

	2000	2005	2007	2008	2009
Mineralna gnojila	174	150	150	135	119
Rastlinska hranila (N, P ₂ O ₅ , K ₂ O)	75	59	58	52	44

1000 ton

Vir: SURS

■ V letu 2009 so kmetijski pridelovalci porabili za gnojenje kmetijskih pridelkov okoli 119.000 ton mineralnih gnojil ali skoraj 12 % manj kot v letu 2008. Mineralna gnojila, porabljena v letu 2009, so vsebovala nekoliko več kot 44.000 ton glavnih rastlinskih hranil (N, P₂O₅, K₂O) ali za skoraj 14 % manj kot v prejšnjem letu. Od leta 2000 se je tako poraba glavnih rastlinskih hranil zmanjšala za več kot 40 %.

■ V letu 2009 je bilo na hektar kmetijskih zemljišč v uporabi porabljenih v povprečju 95 kg glavnih rastlinskih hranil (makrohranil) ali za skoraj 10 % manj kot v letu 2008. Dušika je bilo porabljenega več (za 18 %), fosforjevega rastlinskega hranila (P₂O₅) in kalijevega rastlinskega hranila (K₂O) pa manj kot v letu 2008 (za 33 % oz. za 39 %).

INTENZIVNOST RABE NARAVNIH VIROV

INTENZIVNOST POSEKA LESA

Grafikon 21: Intenzivnost poseka lesa, Slovenija

Vira: Zavod za gozdove Slovenije, SURS

Tabela 22: Prirastek in posek lesa, Slovenija

	2000	2005	2007	2008	2009
Prirastek lesa	6,9	7,6	7,8	7,9	8,0
Posek lesa	2,6	3,2	3,2	3,4	3,4

mio. m³

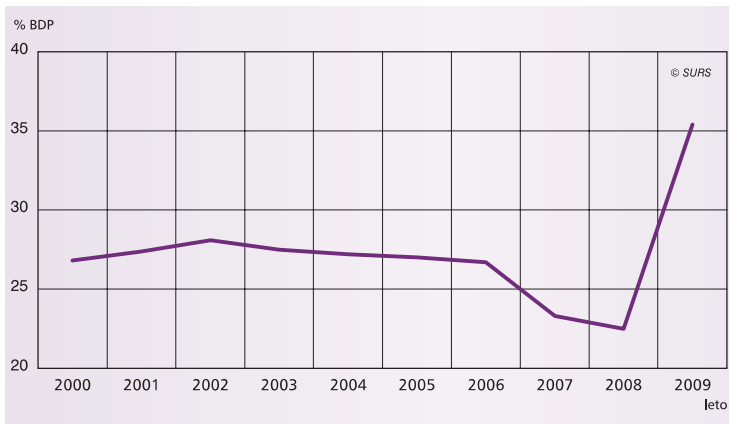
Vira: Zavod za gozdove Slovenije, SURS

- Površina gozdov se v Sloveniji stalno povečuje. Po podatkih Zavoda za gozdove Slovenije je leta 2009 gozd pokrival 58,5 % ozemlja Slovenije.
- S površino gozdov se povečuje tudi prirastek lesa. Leta 2009 je bil letni prirastek skoraj 8 milijonov m³ lesa ali za 1,5 % večji kot prejšnje leto in za okoli 16 % večji kot leta 2000.
- Posek lesa je leta 2009 obsegal več kot 3 milijone m³ lesa ali za 1,5 % manj kot leta 2008 in za okoli 29 % več kot leta 2000.
- Hitrejša rast poseka od prirastka se kaže v višji vrednosti intenzivnosti poseka lesa; ta namreč izraža razmerje med prirastkom in posekom. Intenzivnost poseka lesa je med leti nihala, najvišja pa je bila leta 2006, in sicer je znašala skoraj 49 %. Leta 2009 je intenzivnost poseka znašala okoli 42 % ali za 1,3 odstotne točke manj kot v letu 2008.

DRŽAVNI DOLG

DRŽAVNI DOLG

Grafikon 22: Dolg sektorja država, % BDP, Slovenija

Vir: MF

Tabela 23: Dolg sektorja država, Slovenija

	2000	2005	2007	2008	2009
Dolg	5,0	7,8	8,1	8,3	12,5

mrd. EUR

Vir: MF

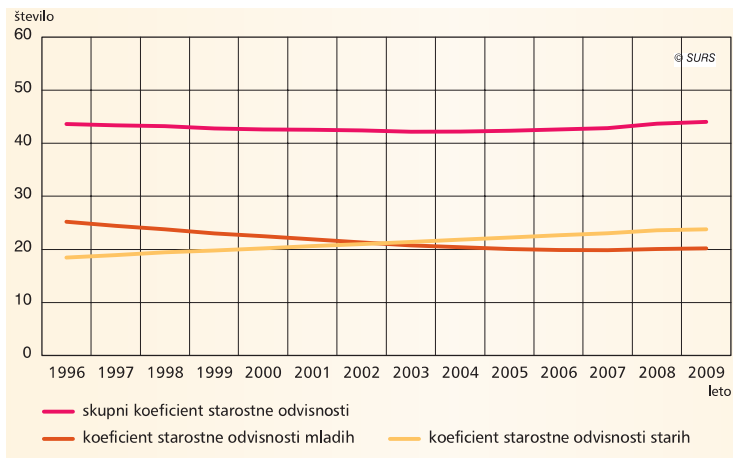
■ Dolg sektorja država se je od leta 2000 do 2009 večinoma povečeval. Znižal se je le leta 2007, in sicer glede na prejšnje leto za skoraj 3 %. Leta 2009 se je spet močno povečal; znašal je 12,5 milijarde EUR ali za okoli 49 % več kot prejšnje leto in je bil za 2,5-krat večji kot leta 2000.

■ Dolg sektorja država, izražen kot delež v BDP, se je najprej od leta 2000 do leta 2002 povečeval, nato pa se je do leta 2008 zmanjševal. Najhitreje se je zmanjševal po letu 2006; tedaj je znašal skoraj 27 % BDP. Leta 2009 se je močno povečal, na skoraj 36 % BDP, in je bil za 13,3 odstotne točke večji kot leta 2008 in za 9,1 odstotne točke večji kot leta 2000.

SKRIB ZA VSE GENERACIJE

STAROSTNA ODVISNOST

Grafikon 23: Koeficienti starostne odvisnosti, Slovenija

»Skupni koeficient starostne odvisnosti v zadnjih letih narašča.«

Vir: SURS

Tabela 24: Koeficienta starostne odvisnosti, Slovenija

	2000	2005	2007	2008	2009
Koeficient starostne odvisnosti starih	20,2	22,2	23,1	23,6	23,8
Koeficient starostne odvisnosti mladih	22,5	20,1	19,8	20,1	20,2

Vir: SURS

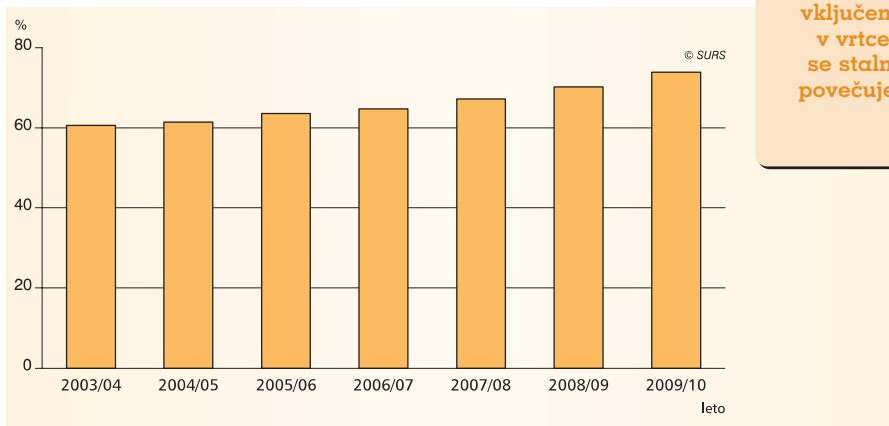
- Skupni koeficient starostne odvisnosti (starih in mladih) se v obdobju 1996–2009 ni bistveno spreminjal, in sicer se je gibal med 42,1 in 44; od leta 1996 do leta 2003 se je zmanjševal in v letu 2003 dosegel najnižjo vrednost, nato pa se je ta začela dvigati.
- Leta 2009 je koeficient starostne odvisnosti mladih znašal malo več kot 20, koeficient starostne odvisnosti starih pa skoraj 24; to pomeni, da je imela Slovenija tedaj na 100 delovno sposobnih prebivalcev 20 oseb, mlajših od 15 let, in 24 oseb, starih 65 ali več let.
- Skupni koeficient starostne odvisnosti je tako leta 2009 znašal 44; to pomeni, da je bilo od 100 delovno sposobnih prebivalcev odvisnih toliko oseb, starih 0–14 let in 65 ali več let.

SKRBE ZA VSE GENERACIJE

VARSTVO OTROK

Grafikon 24: Otroci v vrtcih, Slovenija

Vir: SURS

Tabela 25: Otroci v vrtcih, Slovenija

	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	2009/10
Otroci	63	57	61	66	71

Vir: SURS

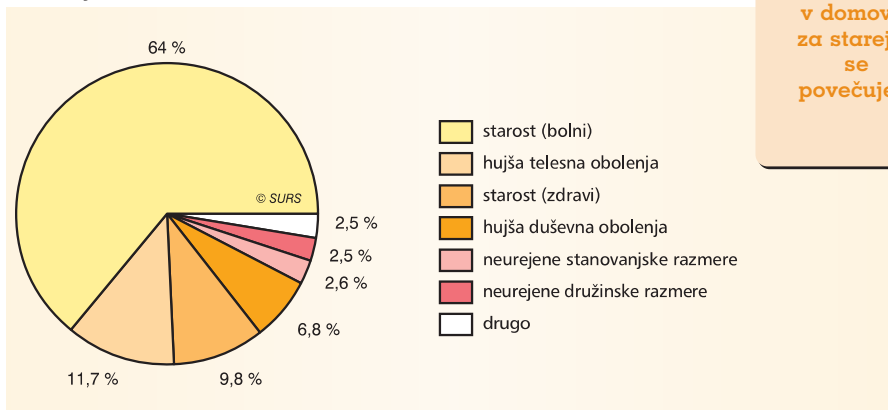
■ Delež otrok, vključenih v vrtce, se iz leta v leto povečuje. Od šolskega leta 2003/04 do šolskega leta 2009/10 se je ta delež povečal za 13,3 odstotne točke.

■ V šolskem letu 2009/10 je bilo v vrtce vključenih nekoliko več kot 71.000 otrok, to je skoraj 74 % vseh otrok ustrezne starosti. V primerjavi s šolskim letom pred tem se je povečalo predvsem število otrok v skupini do 3. leta starosti, torej v prvem starostnem obdobju, in sicer za malo več kot 12 %; število otrok v drugem starostnem obdobju, to je od 3. leta starosti do vstopa v šolo, pa se je povečalo za 6 %.

■ V skladu z leta 2002 zastavljenimi barcelonskimi cilji naj bi v EU do leta 2010 vključili v predšolsko vzgojo 33 % otrok, starih manj kot 3 leta, in 90 % otrok v razponu od 3. leta starosti do njihovega vstopa v šolo. V Sloveniji je bilo v šolskem letu 2009/10 vključenih v vrtce več kot 53 % otrok do 3. leta starosti. Še vedno nismo dosegli drugega izmed zastavljenih ciljev: delež otrok od 3. leta starosti do njihovega vstopa v šolo, vključenih v vrtce, je namreč znašal 87,5 %.

SKRB ZA VSE GENERACIJE

VARSTVO STAREJŠIH

Grafikon 25: Razlogi za sprejem oskrbovancev v dom za starejše, Slovenija, 2009

»Število oskrbovancev v domovih za starejše se povečuje.«

Vir: SURS

Tabela 26: Oskrbovanci v domovih za starejše, Slovenija

	2000	2005	2007	2008	2009
Oskrbovanci	12	14	14	15	16

1000

Vir: SURS

- Število oskrbovancev v domovih za starejše se je v obdobju 2000–2009 povečalo, in sicer za skoraj 36 %. Leta 2009 je v domovih za starejše tako bivalo več kot 16.000 oseb ali okoli 6 % več kot v letu 2008.
- V domovih za starejše so leta 2009 prevladovali oskrbovanci, stari 80 ali več let, in sicer jih je bilo skoraj 63 %. Delež oseb v tej starostni skupini se je glede na leto 2008 še povečal. Med vsemi oskrbovanci je bilo v letu 2009 skoraj 75 % žensk.
- Skoraj 76 % oseb, sprejetih v dom za starejše, je bilo sprejetih zaradi starosti; med temi je bilo 64 % bolnih. Pogost vzrok za sprejem v dom so bila tudi hujša telesna obolenja (skoraj 10 % oskrbovancev) in hujša duševna obolenja (skoraj 7 % oskrbovancev).

METODOLOŠKA POJASNILA

Metodologija raziskovanja o aktivnem prebivalstvu je bila v letu 2005 spremenjena, zato so bili že objavljeni podatki iz prejšnjih let preračunani.

Metodologija raziskovanja o študentih, vpisanih v terciarno izobraževanje, se je med leti spreminjala (vključevanja dodatnih stopenj študija).

V raziskovanje o raziskovalno-razvojni dejavnosti so bila v poslovnem sektorju leta 2008 vključena nekatera inovativna podjetja, ki izvajajo tudi raziskovalno-razvojno dejavnost, pa doslej niso sporočala podatkov o raziskovalno-razvojni dejavnosti.

Leta 2008 je bila uvedena nova statistična definicija prebivalstva, ki je usklajena z definicijo prebivalstva in selivcev iz Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o statistikah Skupnosti o selitvah in mednarodni zaščiti. To definicijo smo začeli upoštevati v podatkih od leta 2008.

Vir za izračun stopnje tveganja revščine so podatki iz Raziskovanja o dohodkih in življenjskih pogojih (SILC). To raziskovanje je za države članice EU enoten vir podatkov za izračun kazalnikov dohodka in revščine, ki temelji na uredbah Evropske komisije. V Sloveniji smo ga začeli izvajati v letu 2005. Vir za izračun omenjenih kazalnikov pred uvedbo SILC so bili podatki iz Ankete o porabi v gospodinjstvih (APG). Zaradi različne metodologije tako podatki od leta 2005 niso neposredno primerljivi s predhodno objavljenimi.

DEFINICIJE NEKATERIH UPORABLJENIH POJMOV

BLAGINJA

KAKOVOST NARAVNIH VIROV

Delci PM₁₀ so po Uredbi o žveplovm dioksidu, dušikovih oksidih, delcih in svincu v zunanjem zraku (Uradni list RS, št. 52/2002) definirani kot delci v zraku, ki jih prepušča filter s 50-odstotno neprepustnostjo za delce z aerodinamskim premerom 10 µm.

Pitna voda je voda, ki po mikrobioloških, fizikalnih, kemičnih in radioloških lastnostih ter po vsebnosti pesticidov in strupov ustreza merilom, ki so predpisana s Pravilnikom o pitni vodi (Uradni list RS, št. 19/2004 s spremembami). Higiensko neoporečna voda se uporablja za javno preskrbo prebivalstva in za proizvodnjo živil, namenjenih za prodajo.

Ekološka pridelava je po Uredbi o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov (Uredba ES št. 834/2007) celotni sistem upravljanja kmetijskega gospodarstva in pridelave hrane, ki združuje najboljšo okoljsko prakso, visoko raven biotske raznovrstnosti, ohranjanje naravnih virov, uporabo visokih standardov dobrega počutja živali in način pridelave v skladu s preferencami nekaterih potrošnikov za proizvode, pridelane z uporabo naravnih snovi in postopkov.

Kmetijska zemljišča v uporabi so vsa zemljišča, ki jih kmetijska podjetja in družinske kmetije uporabljajo za kmetijsko pridelavo v določenem letu. To so njive in vrtovi, trajni nasadi in trajni travniki in pašniki.

DEFINICIJE NEKATERIH UPORABLJENIH POJMOV

EKONOMSKA RAST

Bruto domači proizvod je enak dodani vrednosti v osnovnih cenah, povečani za davke na proizvode in zmanjšani za subvencije po proizvodih. Bruto domači proizvod je tako enak vsoti dodane vrednosti v osnovnih cenah vseh domačih (rezidenčnih) proizvodnih entot in neto davkov na proizvode (davki na proizvode, zmanjšani za subvencije po proizvodih). Bruto domači proizvod po izdatkovni metodi je enak skupni domači potrošnji in saldu menjave blaga in storitev s tujino. Domačo potrošnjo sestavljajo izdatki rezidenčnih gospodinjstev za potrošnjo (nacionalni koncept), izdatki NPISG in države za končno potrošnjo ter bruto investicije. Bruto domači proizvod po dohodkovni metodi je enak vsoti sredstev za zaposlene, neto davkov na proizvodnjo (davki na proizvodnjo minus subvencije na proizvodnjo) in bruto poslovnega presežka in raznovrstnega dohodka.

VARNOST

Aktivno prebivalstvo je seštevek delovno aktivnega prebivalstva in brezposelnih oseb.

Delovno aktivno prebivalstvo, vključeno v SRDAP, sestavljajo osebe, stare najmanj 15 let, ki delajo (so v delovnem razmerju) na območju Republike Slovenije in ki so obvezno socialno zavarovane. To pa so lahko: a) zaposlene osebe s pogodbami o zaposlitvi (in sicer za nedoločen ali določen čas, s polnim delovnim časom ali z delovnim časom, krajšim od polnega); b) samozaposlene osebe, ki so obvezno socialno zavarovane. Te osebe spremljamo v SRDAP-u do upokojitve.

Zaposlene osebe so tudi osebe, ki so v delovnem razmerju pri fizičnih osebah, to je pri samostojnih podjetnikih posameznikih, pri osebah, ki opravljajo poklicno dejavnost kot edini ali glavni poklic, ali pri osebah, ki uporabljajo dopolnilno delo drugih ljudi.

Stopnja registrirane brezposelnosti je odstotni delež med brezposelnimi osebami, prijavljenimi na Zavodu RS za zaposlovanje, in aktivnim prebivalstvom, pri čemer tvori aktivno prebivalstvo število delovno aktivnih iz SRDAP-a (po prebivališču) in število registriranih brezposelnih oseb.

Socialna zaščita obsega po metodologiji ESSPROS vsa posredovanja javnih in zasebnih institucij, ki gospodinjstvom ali posameznikom lajšajo breme določenih tveganj ali potreb brez sočasne zagotovitve enakovrednega nadomestila ali povračila in niso rezultat individualnih aranžmajev. Tveganja ali potrebe oziroma področja opazovanja so: bolezen in zdravstveno varstvo, invalidnost, starost, smrti hranitelja družine, družina in otroci, brezposelnost, nastanitve in druge oblike socialne izključenosti.

Število zdravnikov, izračunano iz delovnih ur, predstavlja razmerje med sporočenim podatkom o številu opravljenih delovnih ur zdravnikov in normativom 1.430 ur letno na zdravnika.

Obsojena oseba je polnoletna oseba, ki je spoznana za odgovorno in proti kateri so izrečene kazenske sankcije. Kazenske sankcije so: kazni, opozorilne sankcije in varnostni ukrepi.

Mladoletni storilci kaznivih dejanj so osebe, ki so ob storitvi kaznivega dejanja že dopolnile 14 let, ne pa še 18 let, in proti katerim je postopek pri državnem tožilstvu ali pred senatom končan.

DEFINICIJE NEKATERIH UPORABLJENIH POJMOV

RAVNOVESJE IN SKROMNOST

NARAVNI VIRI

Obnovljivi viri vključujejo biomaso, bioplin ter industrijske in komunalne odpadke.

Komunalni odpadki so odpadki iz gospodinjstva ali njim po naravi ali sestavi podobni odpadki iz proizvodnje, trgovine, storitvene ali druge dejavnosti.

Potniški kilometri (pkm) so seštevki zmnožkov števila potnikov in razdalj, na katerih so se ti potniki peljali.

RAZISKAVE IN RAZVOJ

Raziskovalna in razvojna dejavnost (RRD) obsega – po Zakonu o raziskovalni in razvojni dejavnosti (ZRRD; Uradni list RS, št. 22/06 – upb1, 61/06 – Zdru-1, 112/07) – temeljno in uporabno raziskovanje ter predkonkurenčne raziskave, industrijske raziskave in prenos znanja. Torej je RRD opredeljena kot temeljno raziskovanje, aplikativno raziskovanje in eksperimentalni razvoj.

PREBIVALSTVO, ENAKOST SPOLOV IN REVŠČINA

Naravni prirast je razlika med številom živorojenih otrok in številom umrlih na določenem območju v koledarskem letu.

Selitveni prirast je razlika med številom priseljenih in odseljenih oseb na določenem območju v koledarskem letu.

Skupni prirast je seštevke naravnega in selitvenega prirasta na določenem območju v koledarskem letu.

Povprečna mesečna plača je povprečni znesek, ki ga kot plačilo za mesec dela prejmejo zaposlene osebe, ki delajo pri pravni osebi.

Stopnja tveganja revščine je izražena kot odstotek oseb, ki živijo v gospodinjstvih, katerih razpoložljivi ekvivalentni dohodek ne dosega praga tveganja revščine.

MEDGENERACIJSKO SODELOVANJE

INTENZIVNOST RABE NARAVNIH VIROV

Toplogredni plini so plini v ozračju, ki zadržujejo toplotno sevanje Zemlje: ogljikov dioksid (CO_2), metan (CH_4), didušikov oksid (N_2O), fluorirani ogljikovodiki (HFC), perfluorirani ogljikovodiki (PFC), žveplov heksafluorid (SF_6).

Energetska intenzivnost je razmerje med količino energije (oskrba z energijo ali končna poraba energije) in bruto domačim proizvodom, izraženim v stalnih cenah. Energetska intenzivnost se manjša z izboljšanjem energetske učinkovitosti.

Oskrba z energijo je količina energije, porabljena znotraj meja države. Izračuna se takole: domača proizvodnja + uvoz – izvoz – mednarodna pomorska skladišča ± spremembe zalog.

Mineralna gnojila so spojine in snovi (ne glede na agregatno stanje), ki vsebujejo rastlinska hranila in so pridobljene v industrijskem postopku.

Rastlinska hranila so snovi, s katerimi se rastline hranijo. Prikazujemo podatke o porabi le treh glavnih rastlinskih hranil (makrohranil), dušika (N), fosforja (P_2O_5) in kalija (K_2O).

DEFINICIJE NEKATERIH UPORABLJENIH POJMOV

SKRIB ZA VSE GENERACIJE

Koeficient starostne odvisnosti mladih (obremenjenost delovno sposobnih prebivalcev s starostno odvisnimi »mladimi« prebivalci) je število prebivalcev v starosti 0–14 let v primerjavi s številom delovno sposobnih prebivalcev (v starosti 15–64 let) v državi oziroma teritorialni enoti.

Koeficient starostne odvisnosti starih (obremenjenost delovno sposobnih prebivalcev s starostno odvisnimi »starimi« prebivalci) je število prebivalcev v starosti 65 ali več let v primerjavi s številom delovno sposobnih prebivalcev (v starosti 15–64 let) v državi oziroma teritorialni enoti.

Skupni koeficient starostne odvisnosti (obremenjenost delovno sposobnih prebivalcev s starostno odvisnimi »mladimi« in »starimi« prebivalci) je število prebivalcev v starosti 0–14 let in 65 ali več let v primerjavi s številom delovno sposobnih prebivalcev (v starosti 15–64 let) v državi oziroma v teritorialni enoti.

STATISTIČNI ZNAMENJI

... ni podatka
 ij) izpostavno znamenje za opombo pod tabelo ali pod črto

KRAJŠAVE IN MERSKE ENOTE

APG	Anketa o porabi v gospodinjstvih
ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje
BDP	bruto domači proizvod
EU	Evropska unija
IVZ	Inštitut za varovanje zdravja
MF	Ministrstvo za finance
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
MNZ	Ministrstvo za notranje zadeve
MPP	mestni potniški promet
OVE	obnovljivi viri energije
SILC	»Income, Social Inclusion and Living Conditions«, Raziskovanje o življenjskih pogojih
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
ZZV	Zavod za zdravstveno varstvo
65+	osebe, stare 65 ali več let
CH₄	metan
CO₂	ogljikov dioksid
E.coli	Escherichia coli
F-plini	fluorirani toplogredni plini
HFC	fluorirani ogljikovodiki
K₂O	kalijev oksid
N	dušik
N₂O	didušikov oksid
PFC	perfluorirani ogljikovodiki
PM₁₀	delci PM ₁₀
P₂O₅	fosforjev pentoksid
SF₆	žveplov heksafluorid
CO₂ ekvivalent Gg	gigagram ekvivalenta ogljikovega dioksida
EUR	evro
ha	hektar
kg/ha	kilogram/hektar
l/dan	liter/dan
m³	kubični meter
m³/preb.	kubični meter/prebivalca
mio.	milijon
pkm	potniški kilometri
mrđ.	milijarda
t	tona
toe	tona ekvivalenta nafte
toe/preb.	tona ekvivalenta nafte/prebivalca
toe/mio. EUR 2000	tona ekvivalenta nafte/milijon merjeno v stalnih cenah 2000
%	odstotek
µg/m³	mikrogram/kubični meter

VIRI IN LITERATURA

Kazalci okolja v Sloveniji – Kakovost pitne vode. (2009). Ljubljana: Agencija Republike Slovenije za okolje. Pridobljeno 20. 9. 2010 s spletne strani:

http://kazalci.arso.gov.si/?&data=indicator&ind_id=151&menu_group_id=17

Kazalci okolja v Sloveniji – Onesnaženost zraka z delci PM_{10} in $PM_{2,5}$. (2009). Ljubljana: Agencija Republike Slovenije za okolje. Pridobljeno 20. 9. 2010 s spletne strani:

http://kazalci.arso.gov.si/?&data=indicator&ind_id=232&menu_group_id=16

Poročilo o kakovosti zraka za leto 2009. (2010). Ljubljana: Agencija Republike Slovenije za okolje. Pridobljeno 28. 9. 2010 s spletne strani:

<http://www.arso.gov.si/zrak/kakovost%20zraka/poro%C4%8Dila%20in%20publikacije/kakovost%20zraka%20porocilo2009.pdf>

Demografsko in socialno področje. Ekonomsko področje. Okolje in naravni viri. Splošno.

SI-STAT podatkovni portal. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Pridobljeno 6. 10. 2010 s spletne strani:

<http://www.stat.si/pxweb/Dialog/statfile2.asp>

Statistični letopis. (2009). Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Pridobljeno 23. 9. 2010 s spletne strani:

http://www.stat.si/publikacije/pub_letopis_prva.asp

Ekološko kmetijstvo, Slovenija, 2009 – končni podatki. *Prva objava.* (30. 7. 2010).

Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 24. 9. 2010 s spletne strani:

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=3291

Anketa o porabi v gospodinjstvih, Slovenija, 2008 – končni podatki. *Prva objava.* (30. 7. 2010).

Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 24. 9. 2010 s spletne strani:

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=3318

Izdatki in viri financiranja programov socialne zaščite, Slovenija, 2008 – začasni podatki.

Prva objava. (23. 7. 2010). Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Pridobljeno 24. 9. 2010 s spletne strani:

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=3297

Vpis študentov v terciarno izobraževanje v študijskem letu 2009/10 – končni podatki. *Prva objava.*

(14. 5. 2010). Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Pridobljeno 24. 9. 2010 s spletne strani:

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=3124

Polnoletne in mladoletne osebe, zoper katere je bil postopek pred senatom pravnomočno končan,

Slovenija, 2009 - končni podatki. *Prva objava.* (6. 8. 2010). Ljubljana: Statistični urad Republike

Slovenije. Pridobljeno 27. 9. 2010 s spletne strani:

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=3293

Javni vodovod, Slovenija, 2009 – končni podatki. *Prva objava.* (18. 8. 2010).

Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 27. 9. 2010 s spletne strani:

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=3327

Raziskovalno-razvojna dejavnost, Slovenija, 2008 – končni podatki. *Prva objava.* (6. 11. 2009).

Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 27. 9. 2010 s spletne strani:

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2742

Raziskovalno-razvojna dejavnost, Slovenija, 2007 – končni podatki. *Prva objava.* (26. 2. 2009).

Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 27. 9. 2010 s spletne strani:

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2179

Raziskovalno-razvojna dejavnost, Slovenija, 2006 – končni podatki. *Prva objava.* (19. 2. 2008).

Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 27. 9. 2010 s spletne strani:

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=1464

Raziskovalno-razvojna dejavnost, Slovenija, 2005. *Prva objava.* (19.1.2007).

Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 27. 9. 2010 s spletne strani:

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=684

LITERATURA IN VIRI

- Strukturna statistika plač, Slovenija, 2009 – začasni podatki. *Prva objava*. (29. 9. 2010). Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 17. 9. 2010 s spletne strani: http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=3434
- Strukturna statistika plač, Slovenija, 2008 – začasni podatki. *Prva objava*. (29. 1. 2010). Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 17. 9. 2010 s spletne strani: http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2913
- Strukturna statistika plač, Slovenija, 2007 – začasni podatki. *Prva objava*. (28. 9. 2009). Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 17. 9. 2010 s spletne strani: http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2642
- Strukturna statistika plač, Slovenija, 2006 – začasni podatki. *Prva objava*. (30. 9. 2008) Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 17. 9. 2010 s spletne strani: http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=1890
- Strukturna statistika plač, Slovenija, 2005 – začasni podatki. *Prva objava*. (13. 12. 2007). Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 17. 9. 2010 s spletne strani: http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=1334
- Predšolska vzgoja in izobraževanje v vrtcih, Slovenija, šolsko leto 2009/10 – končni podatki. *Prva objava*. (25. 5. 2010). Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 24. 9. 2010 s spletne strani: http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=3139
- Javni socialnovarstveni zavodi, Slovenija, 2009 – končni podatki. *Prva objava*. (27. 9. 2010). Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 30. 9. 2010 s spletne strani: http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=3435
- Bruto domači proizvod*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 4. 10. 2010 s spletne strani: http://www.stat.si/tema_ekonomsko_nacionalni_bdp1.asp
- Primanjkljaj in dolg države*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 4. 10. 2010 s spletne strani: <http://www.stat.si/indikatorji.asp?id=28>